



BESZÁMOLÓ A BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT 2025. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

ELEK

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
BÉKÉSCSABA, 2026. MÁJUS 20.

Tartalom

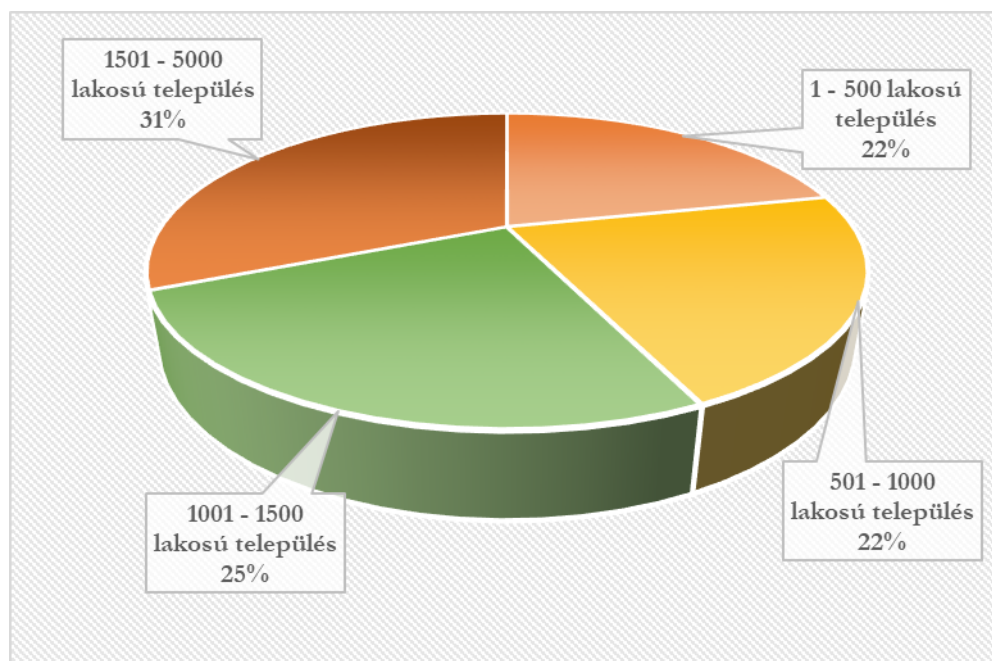
1. HELYZETKÉP.....	3
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése	3
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken	7
Humánerőforrás	12
A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei.....	14
Állománymenedzsment.....	15
Dokumentumszolgáltatás	21
Közösségi szolgáltatások.....	21
A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban.....	28
Az év KSZR könyvtárosa díj 2025.....	31
Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára	32
Szakmai képzés, továbbképzés	33
A megyei könyvtár által a kistéleplési megállapodásban vállalt további szolgáltatás	34
Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból.....	35
KönyvtárMozi	35
2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR	35
2025-ben elvégzett, KSZR munkacsoportoz tartozó elégedettségméréseink.....	48
3. Elek.....	53
Könyvtárhasználat	53
Állománygondozás	55

1. HELYZETKÉP

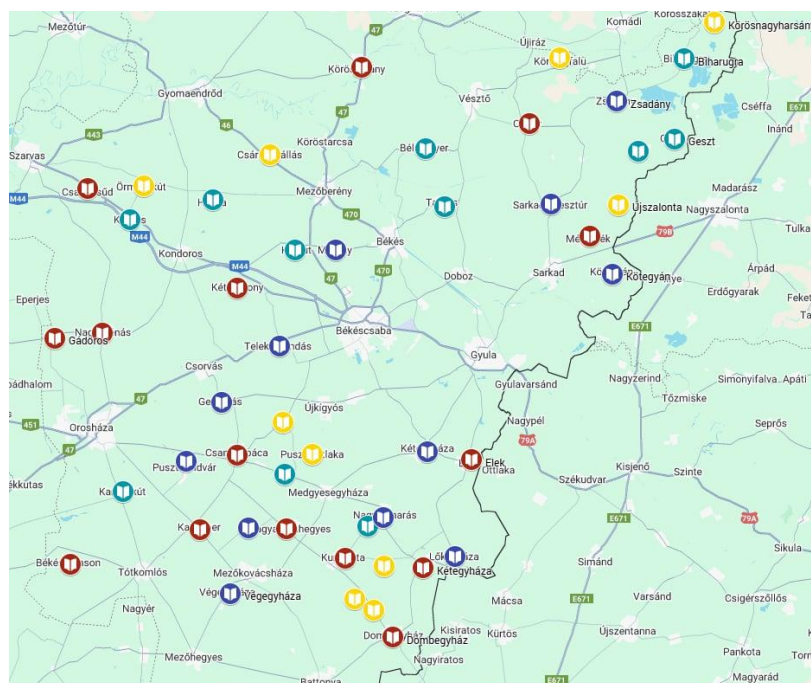
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	Lakosságszám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1 - 500 lakosú településen	11	3 228
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	11	7 787
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	13	15 650
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	16	39 660
Összesen		51	66 325
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		3	4 456
ebből megkötött megállapodások száma		3	4 456

Lakónépesség – 2025

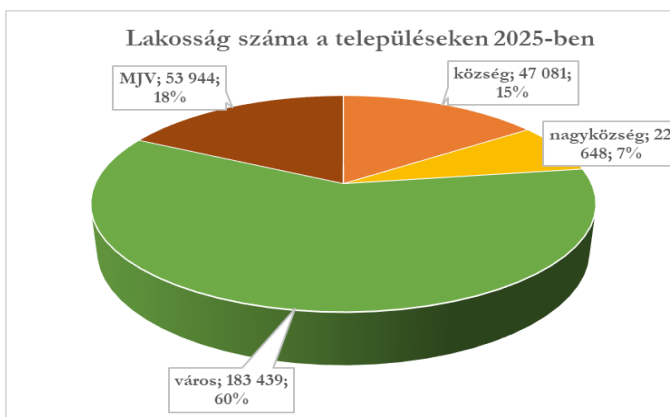
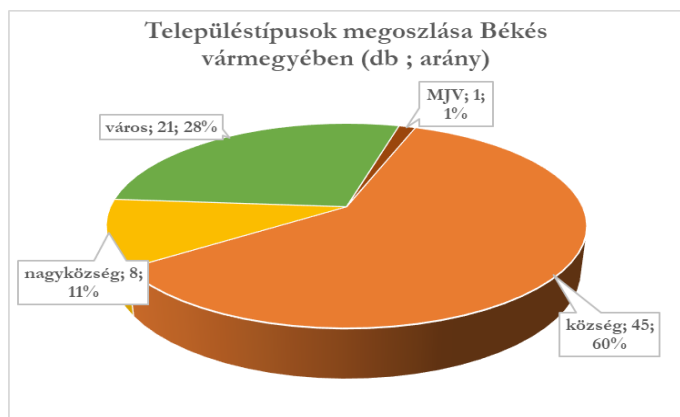


1-500 lakos	11 település	Csabaszabadi, Csárdaszállás, Dombiratos, Kertészsziget, Kisdombegyház, Körösnagyharsány, Körösújfalú, Magyardombegyház, Örménykút, Pusztatottlaka, Újszalonta
501-1000 lakos	11 település	Almáskamarás, Bélmegyer, Biharugra, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Medgyesbodzás, Mezőgyán, Tarhos
1001-1500 lakos	13 település	Ecsefalva, Gerendás, Kétsoprony, Kötegyán, Lőkösháza, Murony, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Telekgerendás, Végegyháza, Zsadány
1501-5000 lakos	16 település	Békéssámson, Bucsa, Csabacsúd, Csanádapáca, Dombegyház, Elek, Gádos, Kaszaper, Kétegyháza, Kevermes, Körösladány, Kunágota, Magyarbánhegyes, Méhkerék, Nagyszénás, Okány

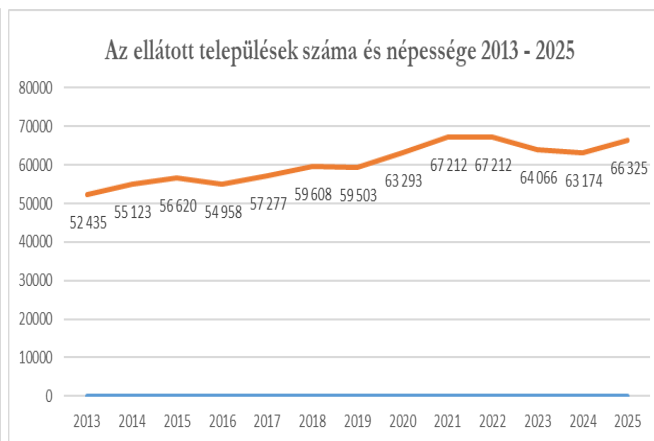
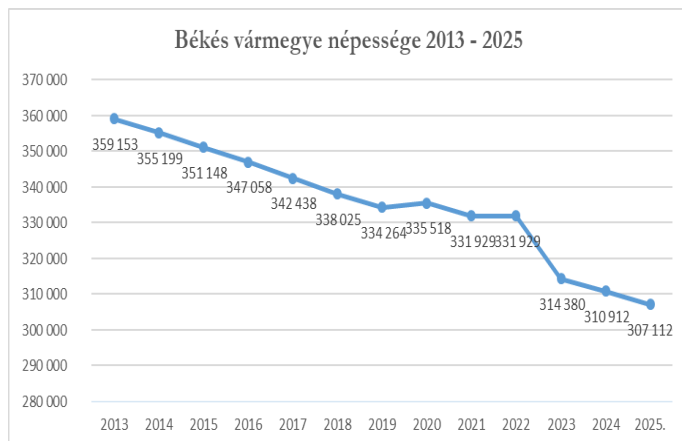


- 1501 - 5000 lakosú település
- 1001 - 1500 lakosú település
- 501 - 1000 lakosú település
- 1 - 500 lakosú település

Békés vármegye településtípusai és lakosságszáma településtípusonként (2025)



Népességadatok alakulása 2013-2025



Békés vármegye településeinek száma 75. A megyében jelenleg minden településen van könyvtári ellátás. A települések 71 %-a, (53) község. 9 városunk lakónépessége alapján az 5000 fő alatti kategóriába tartozik.

A Békés vármegyei települések közül az 5 000 fő alatti lakosságszámú települések (város, nagyközség, község) száma 62, ami a népességingadozással párhuzamos átstrukturálódás eredménye.

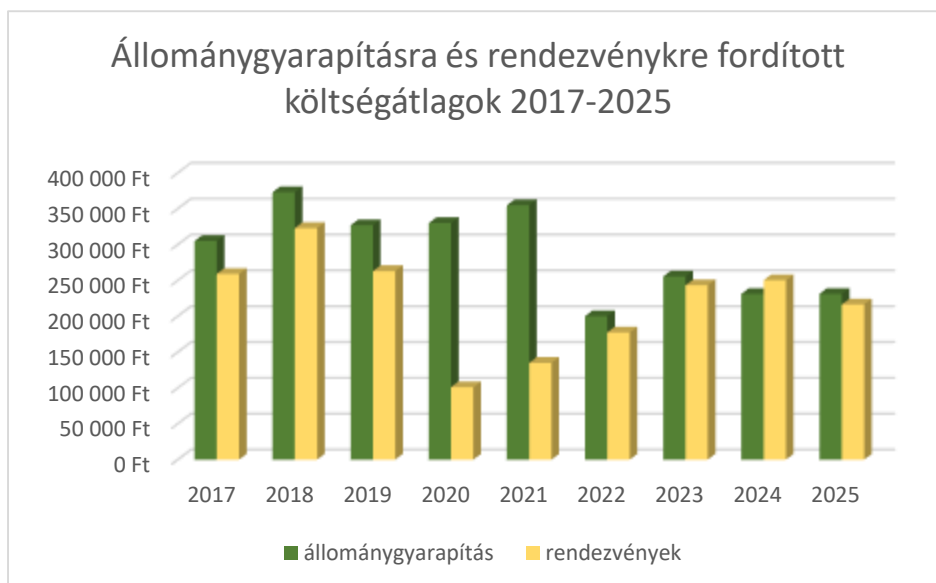
2025-ben a kistelepülési könyvtári ellátáshoz a Békés Megyei Könyvtár szakmai irányítása alatt 51 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely tartozott. 51 településből 38 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást. A Békés Megyei Könyvtárban az ellátást végző munkacsoport tagja más könyvtári területen is dolgoznak, olvasószolgálatban, informatikusként, és

gyűjteményszervező könyvtárosként. A csoport munkáját alkalmanként karbantartó munkatárs is segíti, aki a szállítási munkafolyamatokban vesz részt.

2025-ben semmilyen külső körülmény nem akadályozta a zavartalan könyvtári működést, ennek ellenére több településen a hűvös idő beköszöntével csupán részleges szolgáltatást biztosítanak a települések a magas fűtési költségekre hivatkozva, és ez az évben 4 hónapnyi korlátozott működést jelent. Ennek következtében ebben az évben is előfordult, hogy a rendezvényeket nem tudtuk a könyvtár épületében megtartani, és a kölcsönzés sem tekinthető zavartalannak ezekben az esetekben. 3 településen az épületfelújítási munkálatok második éve húzódnak, mely ellehetetleníti a könyvtári szolgáltatást.

2025-ben a kiadások szerkezete kis mértékben tért el az előző évi költségstruktúrájától. A támogatás felhasználásának döntő részét a dologi kiadások tették ki (91,9%), míg a személyi jellegű ráfordítások aránya 7,2% volt. A beruházási költség a támogatás 0,9%-át tette ki.

	állománygyarapítási átlag Ft/település	rendezvényköltségi átlag Ft/település
2017	305 000 Ft	259 000 Ft
2018	373 000 Ft	323 000 Ft
2019	327 000 Ft	263 000 Ft
2020	330 000 Ft	101 000 Ft
2021	355 000 Ft	135 000 Ft
2022	200 008 Ft	177 298 Ft
2023	255 597 Ft	243 298 Ft
2024	231 066 Ft	250 157 Ft
2025	231 232 Ft	216 477 Ft



Az állománygyarapításra fordított átlagos összeg településenként 2025-ben 231 232 Ft volt, amely az előző évhez képest lényegében változatlan szintet mutat (+0,07%). Az állománygyarapítás keretében beszerzett dokumentumok száma ugyanakkor csökkent: míg 2024-ben a települések számára összesen 4349 db könyv beszerzése valósult meg, addig 2025-ben a csaknem azonos ráfordítás mellett 4053 db dokumentum beszerzésére volt lehetőség. A beszerzett dokumentumok számának csökkenése a beszerzési költségek emelkedésére utal.

A rendezvényköltségek esetében 2025-ben csökkenés következett be: az egy településre jutó átlagos ráfordítás 216 477 Ft volt, ami 13,46%-kal alacsonyabb a 2024. évi értéknél. A csökkenéshez hozzájárult, hogy a településeken jelentős számban álltak rendelkezésre az NMI által szervezett programok, így a települések részéről kevesebb igény jelentkezett a korábbi évekhez képest.

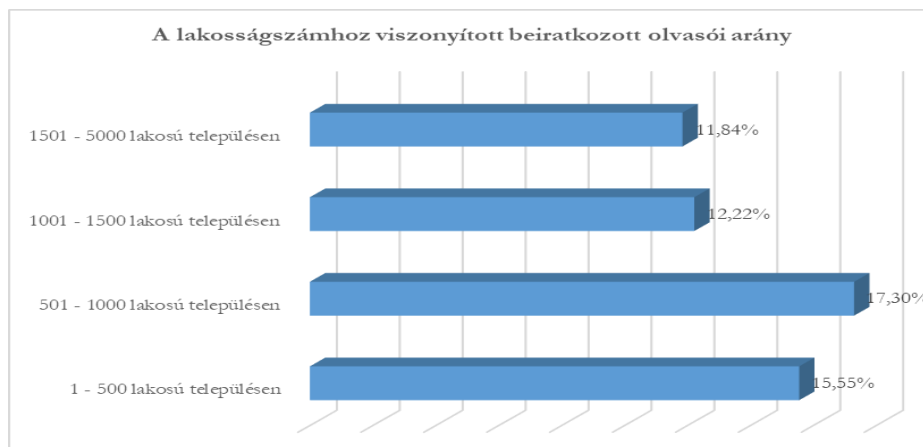
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken 2025-ben átlagosan heti 5,32 napon, heti 33 órás nyitvatartással volt biztosított a látogatók számára. A gyakorlatban ez azonban nem jelentett tényleges látogathatóságot, mert számos településen az energiaválság évében kialakult gyakorlatnak megfelelően a könyvtáros kijelölt helyeken gyűjthette össze a kívánságokat, esetleg kijelölt napokon kísérte el az olvasókat a könyvtárba. A forgalmi adatok 2024 forgalmához képest csökkenést mutatnak, párhuzamosan a lakosság számának csökkenésével.

Olvasók és használói adatok – 2025

településtípus / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen								Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Személyes helybeni használat	Helybeni használatból internethasználat	Távhasználat		Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
						Telefón,e-mail	OPAC, honlap				
Össz.:	66 325	8 458	115 009	83 428	13 720	10 901	20 680	54 163	106 104	2 316	13 339
1 - 500 fő	3 228	502	6 121	5 829	581	211	81	3 767	6 664	97	713
501 - 1000 fő	7 787	1 347	19 696	17 982	3 949	1 470	244	10 670	26 916	289	2 026
1001 - 1500 fő	15 650	1 912	21 950	20 305	4 048	1 237	408	11 450	17 717	493	2 638
1501 - 5000 fő	39 660	4 697	67 242	39 312	5 142	7 983	19 947	28 276	54 807	1 438	7 962

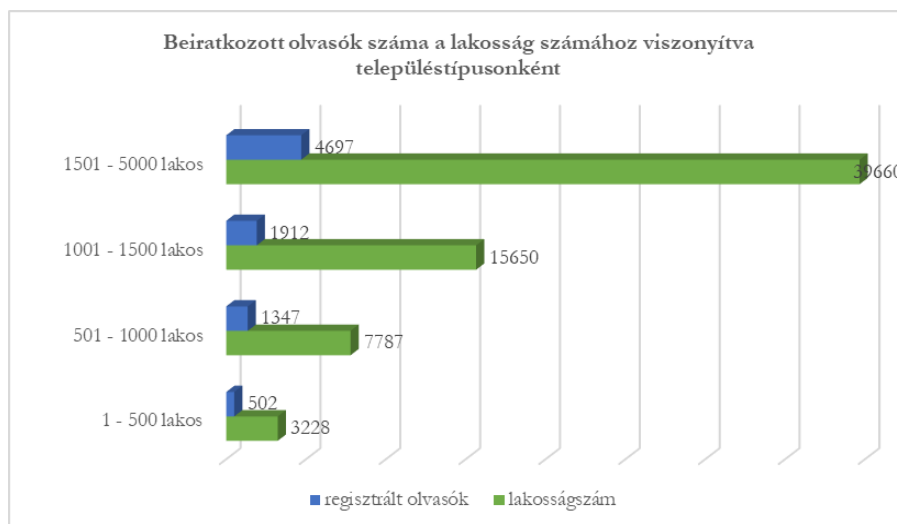
A beiratkozott olvasói adatok a lakosságszámhoz viszonyítva 2025-ben:

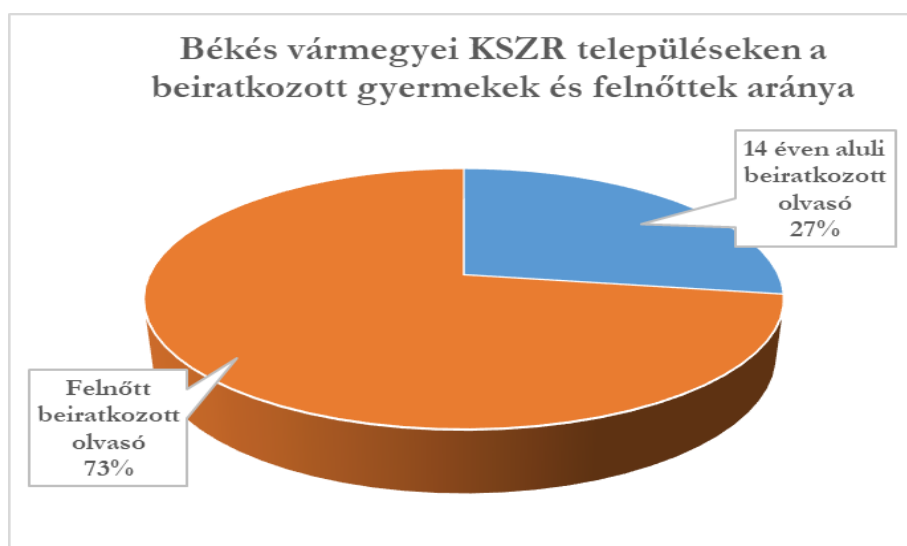


A legnagyobb településeken a lakosság **11,85%-a** regisztrált könyvtárlátogató, ami az előző évhez képest csökkenést mutat. Az arány az 1001–1500 lélekszámú településeken **12,22%**, amely enyhe növekedést jelez. Az 501–1000 lakosú településeken továbbra is a legmagasabb a regisztrált használók aránya (**17,3%**), ami kiemelkedő könyvtárhasználati aktivitásra utal. A legkisebb településeken a regisztrált könyvtárlátogatók aránya **15,55%**, amely szintén kedvező részvételt mutat.

A könyvtárak őszi–téli időszakban tapasztalható részleges bezárása továbbra sem kedvez a könyvtári közösségek működésének, a rendszeres könyvtárlátogatást a kihelyezett könyvtárolási ügylet nem tudja teljes mértékben pótolni.

Változatlanul nehézséget okoz a könyvtárak működésében a fluktuáció, noha a könyvtáros személyisége meghatározó tényezője a szerveződő közösségek kialakulásának és fennmaradásának. Munkájának hatása megmutatkozik a beiratkozások számában, valamint a közösségi rendezvények sikerességében és a könyvtári szolgáltatások működésének egészében.

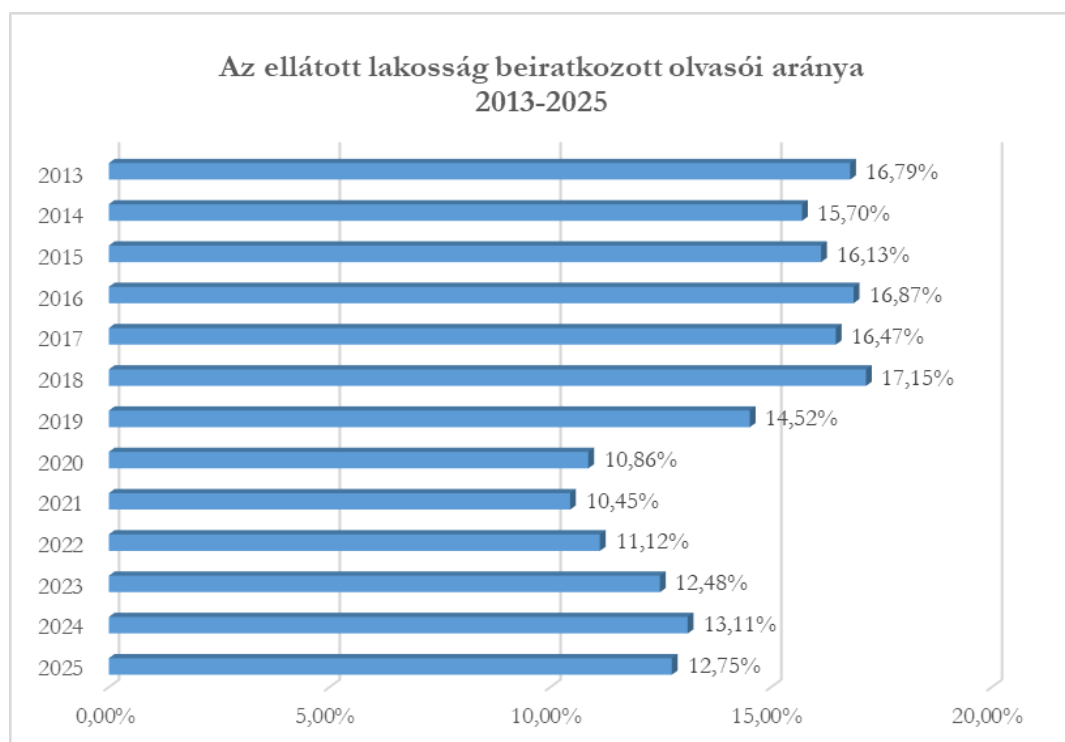




A beiratkozottak korcsoport szerinti megoszlása a települések korfáját is tükrözi; nagyon alacsony a gyermekek száma, számos helyen iskolát sem tudnak működtetni, vagy csak alsó tagozat van. Iskola nélkül pedig nagyon nehéz gyerekeket bevenni a könyvtárba, kizárólag a szüleiken keresztül lehet hozzájuk eljutni. A gyermekek alacsony aránya különösen fontos jelzés, mert a könyvtárhasználati szokások kialakulása jellemzően gyermekkorban történik, így ez hosszabb távon a használói bázis csökkenését is előrevetítheti.

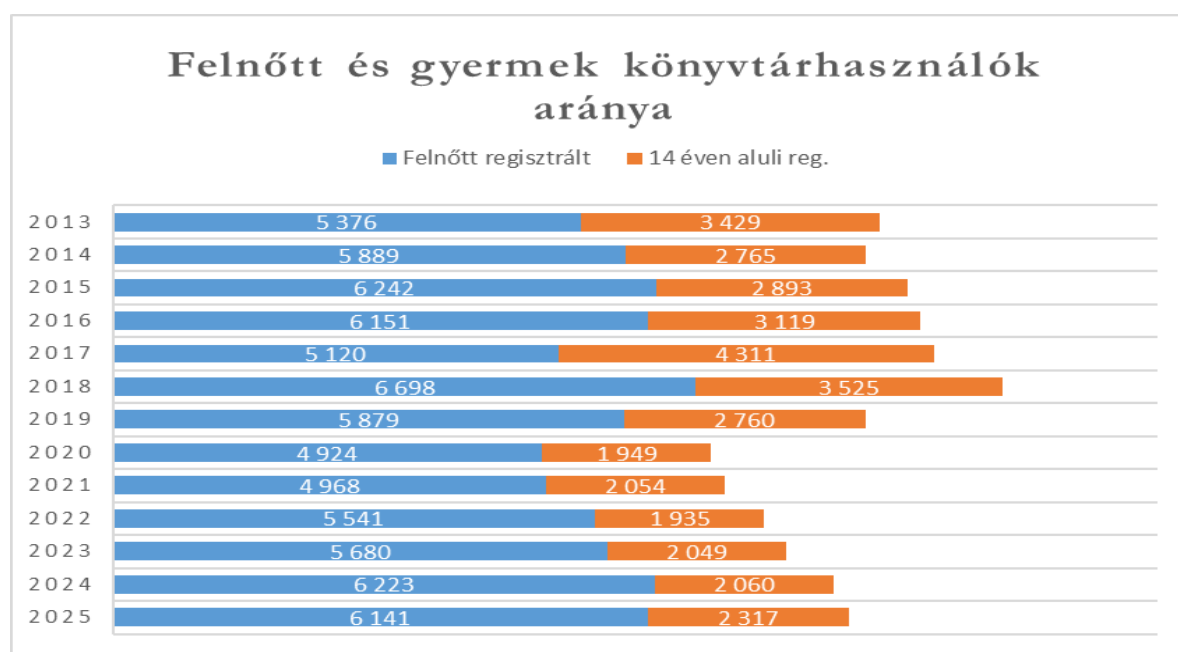
Elemzések a 2013-2025 közötti időszakhoz kapcsolódóan

KSZR településeken a beiratkozott olvasói arányszámok alakulása 2013-2025 között



Olvasói és könyvtárhasználati adatok az elmúlt években (2013-2025)

év / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Az összesből Internet használat	Telefón, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
2013	52 435	8 805	94 261	29 076	4 861	9 839	95 793	49 605	3 429	43 865
2014	55 123	8 654	94 435	29 345	2 973	11 75	69 985	63 573	2 765	26 862
2015	56 620	9 135	105 714	42 005	7 529	11 732	71 732	78 624	2 893	28 825
2016	54 958	9 270	117 133	42 764	7 833	8 656	67 581	85 291	3 119	30 096
2017	57 277	9 431	130 381	48 727	10 018	10 041	69 843	86 710	4 311	30 320
2018	59 608	10 223	123 727	41 325	13 667	7 721	67 228	72 479	3 525	28 930
2019	59 503	8 639	113 743	33 742	9 273	8 755	52 936	72 183	2 760	20 413
2020	63 293	6 873	60 314	19 864	9 052	4 649	36 661	56 631	1 949	11 840
2021	67 212	7 022	86 825	11 669	11 697	25 778	39 973	63 434	2 054	10 535
2022	67 212	7 476	103 372	18 670	10 131	14 654	53 132	105 201	1 935	14 196
2023	64 066	7 997	133 648	18 188	13 289	35 111	59 802	129 506	2 049	17 028
2024	63 174	8 283	124 922	18 643	13 206	27 614	59 491	120 364	2 060	15 110
2025	66 325	8 458	115 009	13 720	10 901	20 680	54 163	106 104	2 316	13 339



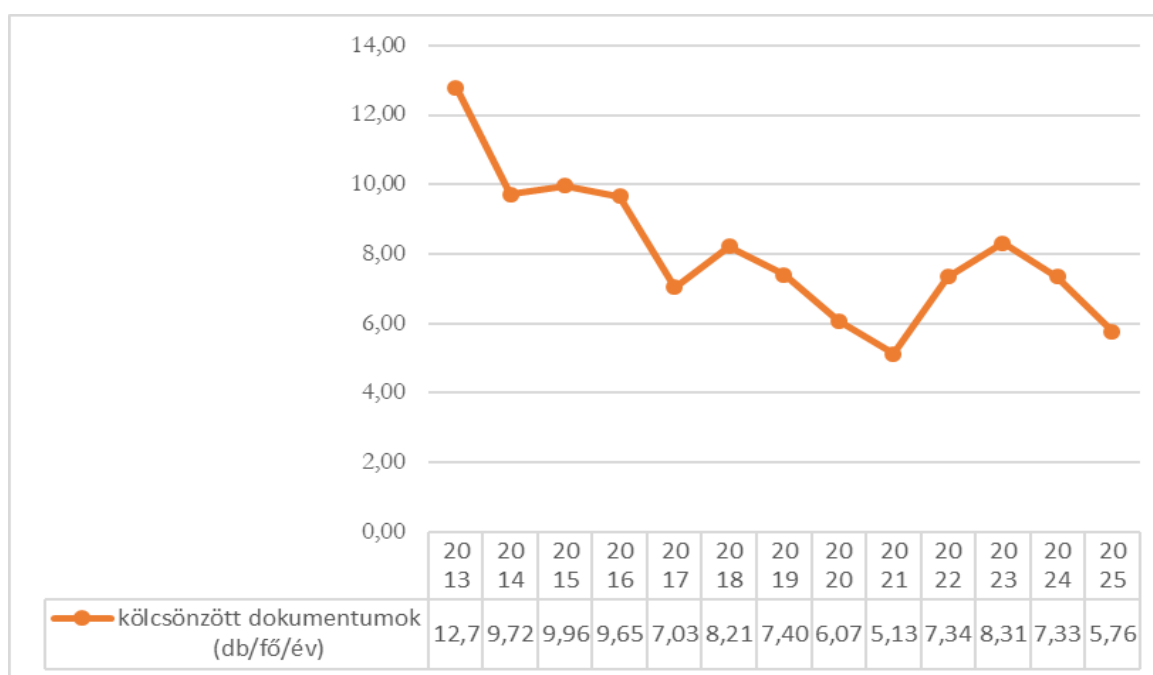
A 2025. évi adatok alapján a könyvtár működésében kettős tendencia figyelhető meg: a regisztrált használók és az olvasók számának mérsékelt növekedése mellett a könyvtárhasználati mutatók és dokumentumforgalom visszaesést mutat.

Regisztrált használók száma: 2 060 → 2 316 (jelentős növekedés)

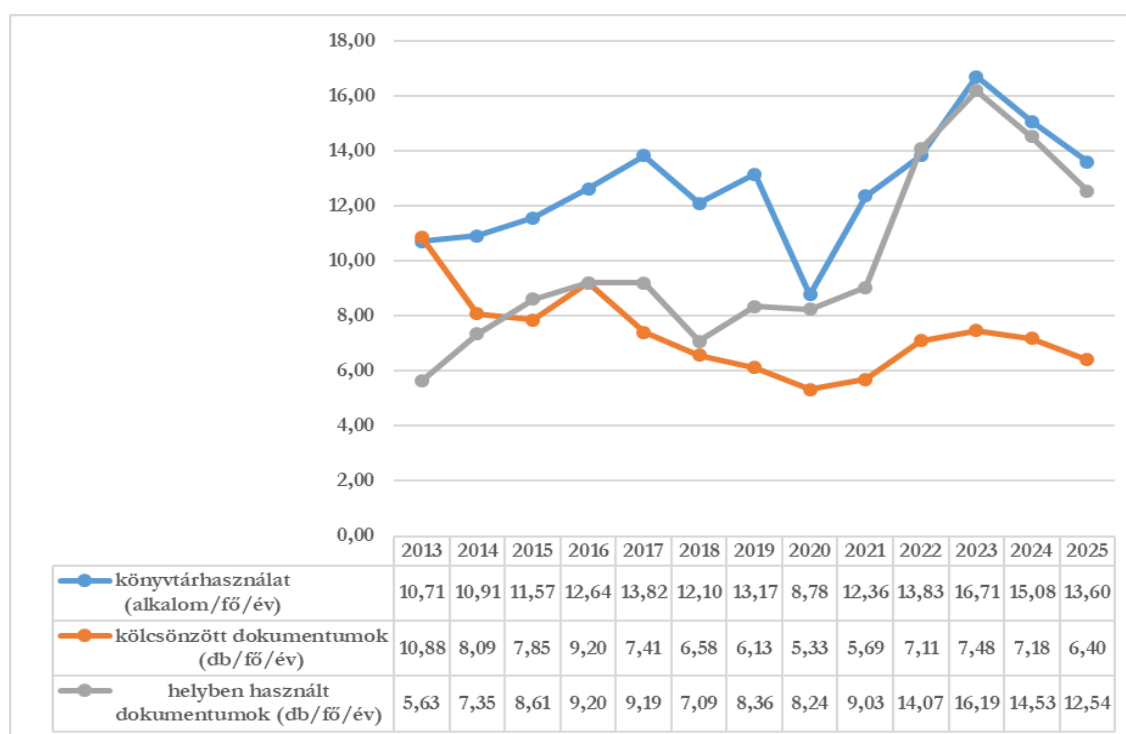
A regisztrált használók által kölcsönzött dokumentumok száma: 15 110 → 13 339 (csökkenés)

Ez arra utal, hogy a regisztrált használói kör bővülése nem járt együtt a használati intenzitás növekedésével.

Könyvkölcsönzés a gyermekek körében (2013–2025)



Könyvtárhasználati szokások alakulása az elmúlt években (2013–2025)



Humánerőforrás

	Lakó-népessége	Nyitva tartási-			fő foglalkozású jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / munkaidőben átszámolva	részmunkaidős közalkalmazotti jogviszonyban / munkaidőben átszámolva	közfoglalkoztatott	Önkéntes	képzése megfelel a jogszabályi előírásainak
		napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma							
Összesen	66325	5,32	33,07		26	2	21	9	1	5	49
1-500	3228	5,33	27,11	1978	4	0,75	5	1,85	1	3	10
501-1000	7787	5,09	28,09	2307	3	0,5	7	3,00	0	1	11
1001-1500	15650	5,67	40,25	2870	6	0,5	6	2,90	0	1	13
1500-5000	39660	5,18	36,82	2784	13	0,00	3	1,50	0	0	15

Békés vármegye kistelepülési könyvtárainak által ellátott lakónépesség összesen 66 325 fő, a könyvtárak átlagosan heti 5,32 napon, heti 33,07 órában tartanak nyitva. A működtetésben összesen 51 fő vesz részt, közülük 49 szakképzése megfelel az előírásoknak. 26 fő teljes munkaidőben, míg a feladatellátást kisebb arányban részmunkaidős dolgozók, közfoglalkoztatottak és önkéntesek segítik.

A településméret szerinti bontás alapján jelentős különbségek figyelhetők meg:

Az 1–500 fős településeken a legalacsonyabb a heti nyitvatartási idő (27,11 óra), és a szakemberellátottság is korlátozottabb, a működésben részmunkaidős foglalkoztatás és önkéntesek bevonása is jellemző. A részmunkaidős foglalkoztatás emelkedése annak a következménye, hogy a könyvtárosi és közművelődési feladatokat egy személy látja el a könyvtárban, amely a munkaidő megosztásával lehetséges.

Az 501–1000 fős településeken kis mértékben nő a nyitvatartási idő és a foglalkoztatottak száma, de továbbra is jelentős a részmunkaidős foglalkoztatás szerepe, így minden településtípusnál elmondható, hogy az önkormányzatok a költségcsökkentés érdekében részmunkaidős foglalkoztatással oldják meg a közművelődési feladatokat.

Az 1001–1500 fős települések könyvtárai biztosítják a legmagasabb heti nyitvatartási időt (40,25 óra), ami a szolgáltatások intenzívebb működésére és stabilabb személyi feltételekre utal.

Az 1500–5000 fő közötti településeken koncentrálódik a lakosság legnagyobb része (39 660 fő), valamint itt dolgozik a legtöbb teljes munkaidős könyvtári munkatárs, ami minőségibb feladatellátást is jelent.

Összességében elmondható, hogy a nyitvatartási idő és a személyi feltételek a településméret növekedésével általában kedvezőbbek, ami a szolgáltatások hozzáférhetőségében is különbségeket eredményez.

A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei

2025	Lakónépessége	A szolgáltató hely működése					könyvtárbusz	A szolgáltató hely külső-belső akadálymentesítése megvalósult	Az épület állapota				A könyvtári helyiség/helyiségek állapota (A megfelelő kategóriához 1-es számot kell írni)				A nyilvános könyvtári szolgáltatás alapterülete átlagosan	A könyvtári bútorzat állapota		a felújítás becsült költsége (eFt)		A könyvtári tér alkalmas-e csoportos munkákhoz	Biztonság-technikai eszközök									
		önálló épületben	oktatási intézménnyel közös épületben	IKSZT épületében	egyéb kulturális intézménnyel egy épületben	egyéb					elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)		elfogadható		felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)			elfogadható	felújított	felújítandó			van		fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (eFt)	
Összesen	64066	32	9	11	22	3	-	43	1	41	4	20 000	7	43	2	-	99,3	4	45	2	3 000	46		36	8	900						
1-500	3429	7	2	0	5	3	0	8	0	10	1	-	1	9	1	-	56,1	2	9	0	-	7		9	2	0						
501-1000	8136	5	1	5	3	0	0	10	0	8	2	20 000	3	8	0	-	80,8	0	11	0	-	11		8	2	300						
1001-1500	16129	9	1	4	9	0	0	10	0	10	1	-	0	13	0	-	107,5	1	12	0	-	13		10	0	0						
1501-5000	36372	11	5	2	5	0	0	15	1	13	0	-	3	13	1	-	80,0	1	13	2	3 000	15		9	4	600						

2013-tól 2025-ig 51 településből 46 könyvtár belső terének felújítása fejeződött be. Az épületek állagmegóvása és felújítása is sok településen megtörtént, a Magyar Falu Program pályázatai nagy lendületet adtak a nyílászárócserék és fűtőkorszerűsítési munkálatok terén, a takarékoskodást biztosító felújítások ellenére mégis sok helyen zártak be az őszi-téli hónapokban a könyvtárak.

Állománymenedzsment

A KSZR-települések állománygyarapodása dokumentumtípusonként:

KSZR állománygyarapítás, 2025	darabszám	érték (Ft)
Könyv	4053	13 052 835
Nem hagyományos dokumentum (diafilm)	135	228 150
ÖSSZESEN:	4188	13 280 985

A KSZR-települések állománygyarapodása a beszerzés módja szerint:

KSZR állománygyarapítás, 2025	darabszám	érték (Ft)
KSZR költségvetési keret	3706	11 784 308
Ajándék	208	227 329
Önkormányzati támogatás	274	1 269 348
ÖSSZESEN:	4188	13 280 985

A táblázatok a Békés Megyei Könyvtár és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár által állományba vett dokumentumok együttes értékét és darabszámát tartalmazzák kétféle bontásban. Az első táblázatban dokumentumtípusonként, a másodikban a beszerzés módja szerinti osztásban. A táblázat értékei az alábbi adatokból állnak össze:

A mezőkovácsházi könyvtár 770 db könyvet vett állományba összesen 2 280 849 Ft értékben (1 806 076 Ft KSZR költségvetési keret, 109 499 Ft ajándék és 365 274 Ft önkormányzati támogatás).

A megyei könyvtár 3283 db könyvet, 135 db diafilmet vett állományba összesen 11 000 136 Ft értékben (9 978 232 Ft KSZR költségvetési keret, 117 830 Ft ajándék és 904 074 Ft önkormányzati támogatás).

A 2025-ös KSZR költségvetési keretből 11 784 308 Ft értékben vásároltunk a településeknek 3706 db dokumentumot, ami az előző évi 11 770 320 Ft és 3839 db dokumentumhoz képest értékben nem mutat elmozdulást, 14 000 Ft-nyi a különbség. Ezzel szemben a megvásárolt dokumentumok darabszámában visszaesés/csökkenés volt tapasztalható: 133-mal kevesebb az előző évihez képest (3-4 %-os csökkenés). Ennek egyik oka, hogy az elmúlt években tapasztalható magas infláció miatt jelentősen növekedett a dokumentumok ára, és ez a tendencia 2025-ben sem állt meg: míg 2020-ban csak 1941,-Ft volt a dokumentum átlagára, addig 2025-re ez 3179,-Ft-ra emelkedett (lásd alábbi táblázat).

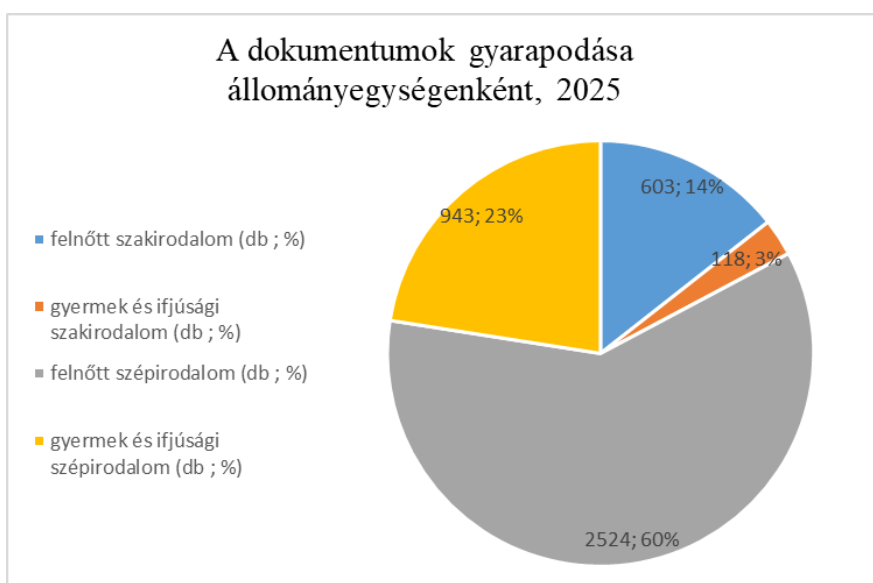
Állománygyarapodás KSZR költségvetési keretből, 2020-2025:

	érték (Ft)	dokumentum (db)	átlagár (Ft)
2020	9 763 795	5 029	1 941
2021	12 838 813	5 568	2 306
2022	9 730 087	3 879	2 508
2023	12 893 772	4 448	2 899
2024	11 770 320	3 839	3 066
2025	11 784 308	3 706	3 179

Az átlagárnál természetesen pontosabban fejezik ki a könyvek bolti/kereskedelmi árának növekedését az alábbi példák:

- Suzanne Collins A kiválasztott c. műve 2020-ban 3480 Ft-ba került, 2025-ben már 4980,-Ft-os kereskedelmi áron volt forgalomban.
- Kollár Betti Álomban megtelelek c. romantikus regénye 2023-ban 4980 Ft-ba került, míg 2025-ben 6480 Ft-ért volt kapható.
- Takács Viktória Húsvéti mese c. kiadvány 2021-ben 2399 Ft-ért volt kapható, míg ugyanez 2025-ben már 3999 Ft-ba került.
- Anne L. Green Ördögi kísértés c. könyv ára 2022-ben 3999 Ft, 2025-ben már 6499 Ft.
- Fábíán Janka Julie Könyvkuckója c. regény 2020-ban 3999 Ft-ért volt kapható, 2025-ben már 5999,-Ft-ért.

Bár a BMK vásárlási kedvezményének (Bookline Webáruház 38%) köszönhetően a bolti/kereskedelmi árhoz képest jelentősen kedvezőbb áron vásároltuk meg a dokumentumokat, az áremelkedés érzékelhető volt. Így minden évben egyre kevesebb dokumentumot tudunk beszerezni ugyanazért az összegért.



A települési könyvtárakat a KSZR-könyvtárosok által közvetített olvasói igények figyelembevételével látjuk el új könyvekkel és esetenként antikvár példányokkal. A fenti – a beszerzéseket állományegységenként ábrázoló – diagramon jól látható, hogy a dokumentumok jelentős része (60+23=83%-a) szépirodalmi mű, míg a szakirodalmi, ismeretterjesztő dokumentumok a beszerzések kisebb hányadát adják (17 %). 2025 tavaszán számos településre ellátogatott Nyulász Péter és Kiss Ottó, ezért 100 000 Ft értékben vásároltunk a településeknek az író-olvasó találkozó apropóján a szerzők gyermekkönyveiből, hogy az ifjúság számára hozzáférhetőek legyenek. 2025-ben – az előző években megszokottól eltérően – papírszínház helyett diafilmeket (és diavetítőket) vásároltunk a települések részére. 64 különböző diafilm került feldolgozásra 135 db-os példányszámmal 18 település részére. A dokumentumokat az online árhoz képest lényegesen kedvezőbb, 1690,-Ft/darabáron tudtuk beszerezni.

Az állomány feltárása, nyilvántartása, gondozása

A kistelepülések gyűjteményébe kerülő dokumentumok állományba vétele a Békés Megyei Könyvtárban és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtárban történik. A megyei könyvtárban a Corvina integrált könyvtári rendszerben, a mezőkovácsházi könyvtárban pedig a TextLib integrált könyvtári rendszerben történik a dokumentumok tartalmi, formai feltárása, rögzítése. Az állományba vett dokumentumokat raktári jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítjuk ki a szolgáltató helyekre.

A települések egyedi és csoportos leltárkönyveit a BMK és az MVK vezeti.

A kistelepülések könyvtárainak települési katalógusai közös adatbázisba kerülnek:

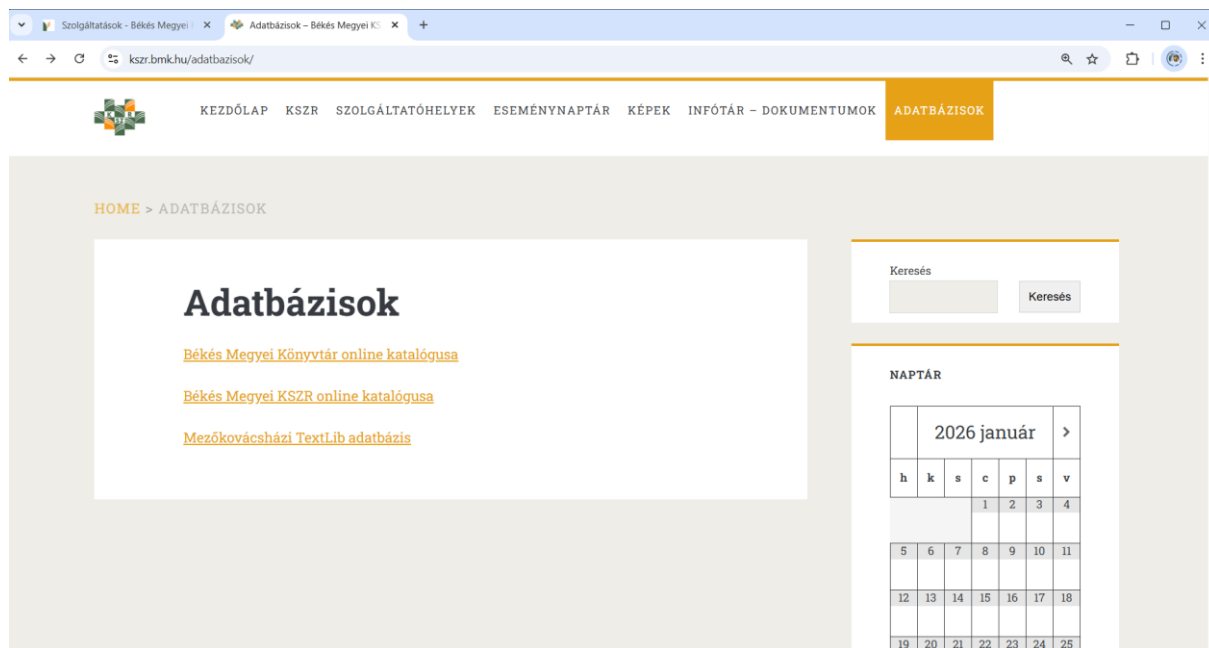
- Corvina katalógusba a BMK által ellátott települések:

Békéssámson, Bélmegyer, Biharugra, Bucsa, Csabacsúd, Csabaszabadi, Csanádapáca, Csárdaszállás, Ecseghalva, Elek, Gádos, Gerendás, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Kertészsziget, Kétegyháza, Kétsoprony, Kevermes, Körösladány, Körösnagyharsány, Körösújfal, Kötgyán, Lőkösháza, Méhkerék, Mezőgyán, Murony, Nagyszénás, Okány, Örménykút, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Tarhos, Telekgerendás, Újszalonta, Zsadány

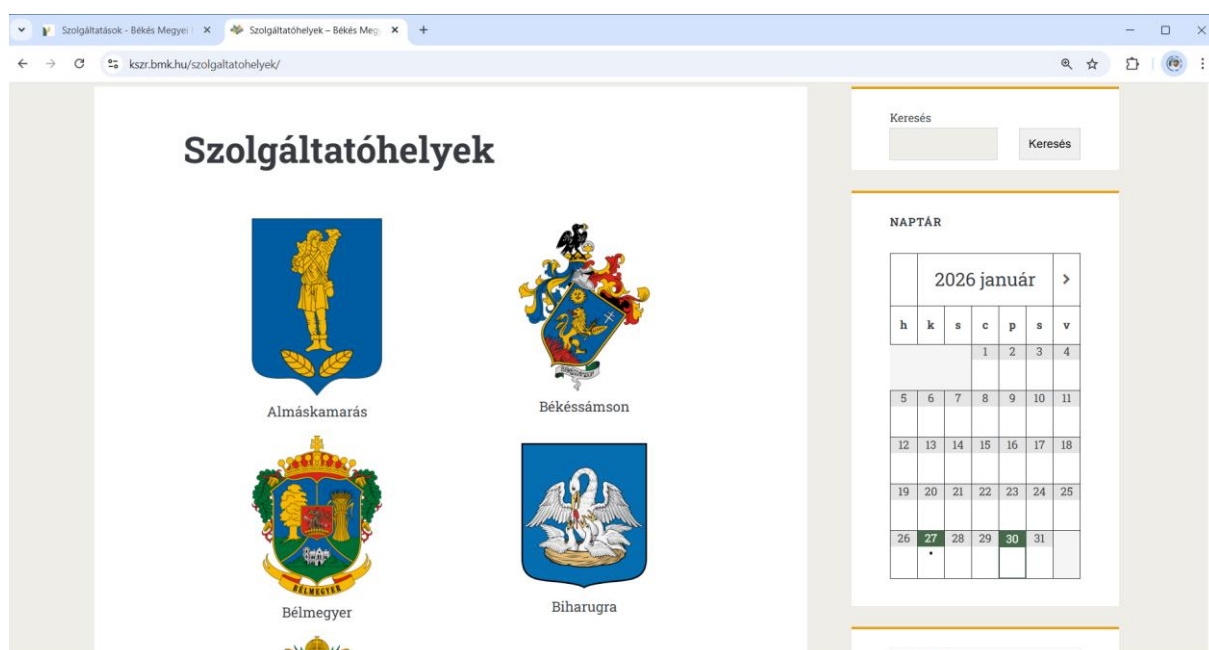
- TextLib katalógusba az MVK által ellátott települések:

Almáskamarás, Dombegyház, Dombiratos, Kaszaper, Kisdombegyház, Kunágota, Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Medgyesbodzás, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztatottlaka, Végegyháza

A katalógusok elérhetők a Békés Megyei Könyvtár honlapján keresztül a KSZR könyvtárak önálló aloldalán az Adatbázisok menüpontban:



A Szolgáltatóhelyek menüpontban a települések címerére kattintva is elérhetőek a katalógusok linkjei:



A KSZR szolgáltató helyek állományából törlésre szánt dokumentumok selejtezését a megyei könyvtár és a mezőkovácsházi könyvtár, illetve a szolgáltató helyek munkatársai végzik. A települési könyvtárak munkatársai végzik helyben a dokumentumok leválogatását, készítének a törlésre szánt dokumentumokról listát, majd a törlési folyamat végén „Törölve” bélyegzővel látják el azokat. A BMK és az MVK munkatársai a dokumentumok integrált könyvtári rendszerből való törlését végzik, illetve összeállítják a törlési jegyzékeket és jegyzőkönyvet készítének. A Békés Megyei Könyvtár tulajdonát képező, a településeknél helyben lévő letéti könyvek esetén a törlés formailag megtörténik a Corvinából, de a törölt dokumentumok értéke a BMK állományából kerül levonásra. A selejtezett könyvek lakossági értékesítésre, vagy MÉH-ben való leadásra kerülnek, melynek lebonyolítását a szolgáltató helyek végzik. 2025-ben az alábbi településen történt törlés:

település	törölt dokumentumok száma, értéke és a törlés jogcíme
Okány	409 db, 130.917,-Ft (természetes elhasználódás)
	492 db, 98. 201,-Ft (tervszerű állományapasztás)
	66 db, 67.149,-Ft (behajthatatlan követelés)

A retrospektív munkálatok (a települések gyűjteményeinek retrospektív feltárása, a dokumentumok katalógusban való rögzítése és vonalkóddal való ellátása) 2025-ben is folytatódtak:

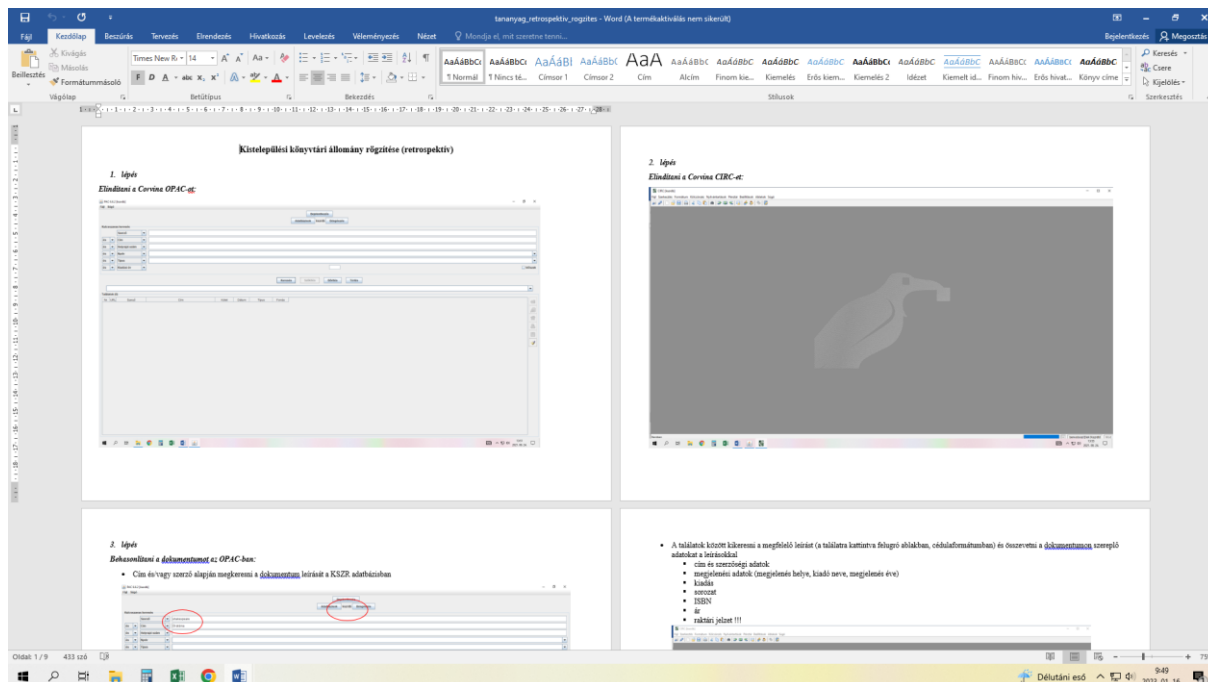
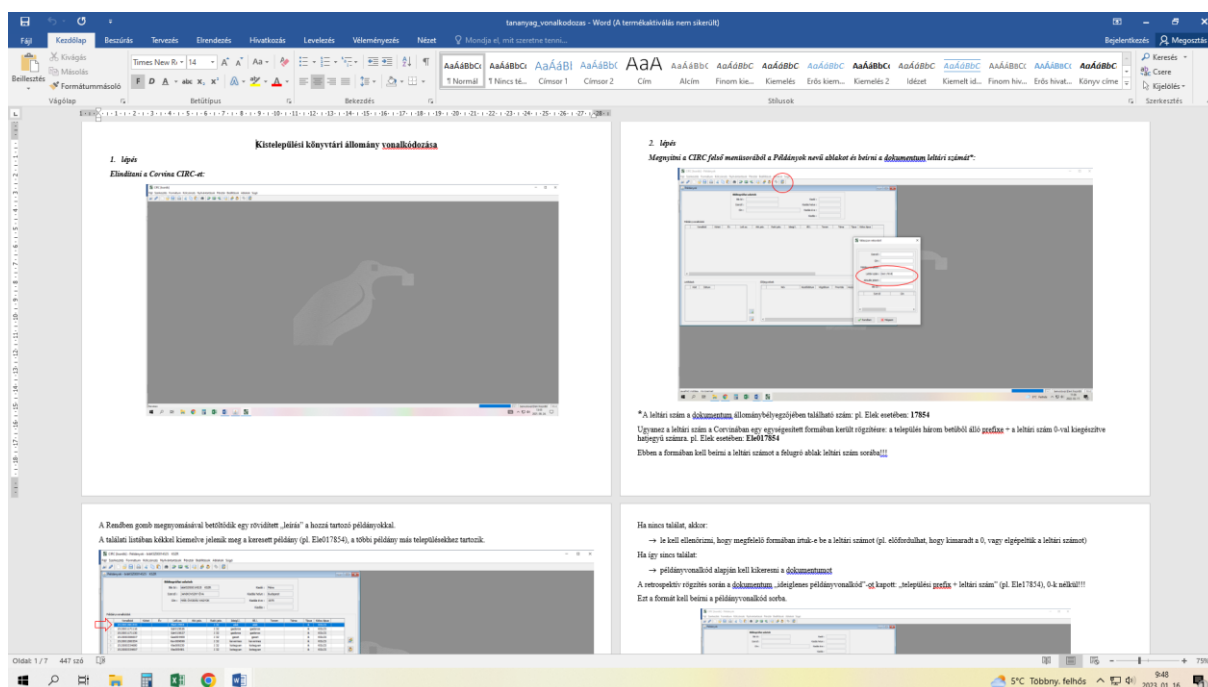
Elek: 472 db dokumentum (retrospektív rögzítés, vonalkódozás)

Gádos: vonalkódozás

Nagyszénás: 1040 db dokumentum (retrospektív rögzítés, vonalkódozás)

A retrospektív rögzítést a szolgáltató hely könyvtárosa és a BMK könyvtárosa végzi közösen, míg a vonalkódozást a szolgáltató helyen a könyvtáros.

A retrospektív munkálatokhoz továbbra is tananyagot és szakmai segítséget biztosítunk a könyvtáraknak



4 település – Kamut, Kétegyháza, Körösladány, Újszalonta – könyvtárában még nem kezdődtek meg a retrospektív munkálatok.

Dokumentumszolgáltatás

A kistérségi könyvtárak által kért könyvek száma lecsökkent az ODR-en keresztül kért és a Békés Megyei Könyvtárba irányuló kérések tekintetében egyaránt. Tartalmi megoszlását tekintve a kérések zömét ismeretterjesztő szakirodalom és szabadidős tevékenységhez kötődő könyvrendelések adják.

Könyvtárközi kölcsönzés 2024

	Lakónépessége	Küldött kérések		Kapott dokumentumok					
				Eredetiben		Másolatban			
						Nyomtatott		Elektronikus	
		ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen
	66325	2	134	2	134	0	0	0	0
1-500 lakos	3228	0	3	0	3	0	0	0	0
501 - 1000 lakos	7787	0	15	0	15	0	0	0	0
1001 - 1500 lakos	15650	0	93	0	93	0	0	0	0
1501 - 5000 lakos	39660	2	23	2	23	0	0	0	0

Közösségi szolgáltatások





Általános célunk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon, és ezáltal a kistelepüléseken élők is értékes kulturális és közösségi élményekhez juthassanak. Számukra

gyakran a helyi programokon való részvétel jelenti az egyetlen lehetőséget a közösségi kikapcsolódásra, ezért kiemelten fontosnak tartjuk a változatos és színvonalas események szervezését. Ennek érdekében a megyei előadók mellett rendszeresen törekszünk országos hírnő szakemberek és művészek meghívására is.

A nagy ünnepekhez kapcsolódó, hagyományos programok mellett minden évben figyelmet fordítunk arra is, hogy jelentős évfordulókhoz kötődő rendezvényeket szervezzünk mind az iskolás korosztály, mind a felnőttek számára.

A munkavállaló korú felnőttek megszólítása a könyvtári programok révén nagyobb kihívást jelent, ugyanakkor az egészségmegőrzéssel és életvezetéssel kapcsolatos témák évről évre jelentős érdeklődést váltanak ki. A tapasztalatok szerint a kézműves foglalkozások szintén népszerűek a felnőttek körében: egyrészt lehetőséget kínálnak a gyermekekkel való közös időtöltésre, másrészt alkalmat teremtenek a kisebb közösségek találkozására és együttműködésére.

Irodalom, zene, színház, film:

- Tóth Péter Lóránt Versvándor Vasútállomás – rendhagyó irodalom óra az Istent, és önmagát kereső József Attiláról (4 település)
- Soós Emőke - Népmesék szárnyán (2 település)
- Kiss Ottó József Attila-díjas költő Macibocs (8 település)
- Nyulász Péter Berger Szimatszolgálat ; Magyar tájak mesébe illő varázsvilága (8 település)
- Az Ákom-bákom Bábcsoport óvodásoknak és általános iskola 1. osztályosainak tartott bábelőadást (9 település)
- Hajtmann Ildikó zenés előadóestje (4 település)
- Hevesi Imre megzenésített versekből álló gyermekkoncert. (2 település)
- Baracsi István óvodásoknak szóló interaktív műsor (2 település)
- Csiga Duó zenés műsora óvodásoknak (2 település)
- Ünnepek – Liszi Melinda, Puskás Dániel és Nagy Róbert zenés verses előadása (4 település)

Ismeretterjesztő előadások és foglalkozások

- Fejes Zsolt amatőr csillagász előadása (4 település)

- A Nagy Levente és Kertész Zoltán által tartott Robotika a gyakorlatban c. foglalkozás mindig nagy érdeklődésre tart számot a kistételekéseken. (4 település)
- Kanalas Sándor - Csapdák az online térben (2 település)
- Kínai élmények – Gellért Mária úti beszámolója (1 település)
- A reformkor politikai és kultúrtörténeti arculata Tábor Lajos előadása (1 település)

Egészségmegőrzés, életvezetés

- Litauszkiné Püski Melinda hangszeres baba-mama foglalkozást tartott (12 alkalom)
- Komjáthy Nóra mentálhigiénikus tanár előadásai: Az alvás (4 település)

Alkotó könyvtárhasználat

Nyári könyvtári táborokban kedveltek a nyári szünethez illő, kötetlenebb tárgyalgató foglalkozások.

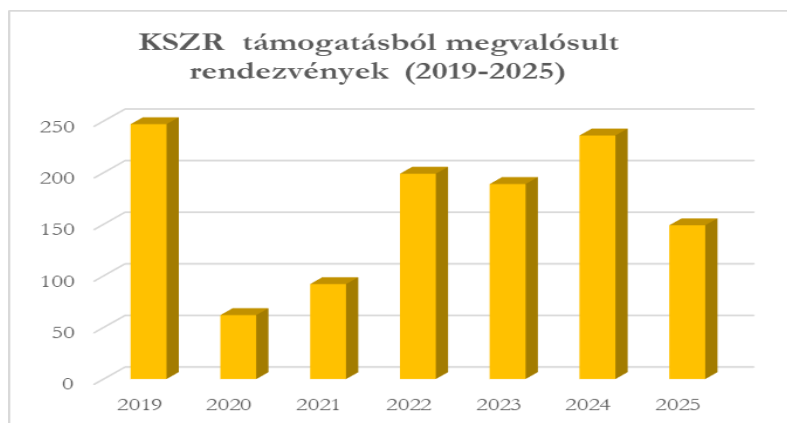
- Palkovics Brigitta Valaha madarak voltunk, Könyvtármozi keretén belül Mozaikésztés (4 település)
- Kiss Ildikó Mesejárat - Népmese-feldolgozó foglalkozás (4 település)
- Bíró Bertold könyvkötészeti foglalkozásai (13 település)
- Kneifel Edit társasjáték-foglalkozások(5 település)
- Bíró Bertold
- Az ünnepkörökhöz kötődő foglalkozásokon a Bábika játszóház pedagógusai folklórisztikai, és néprajzi ismereteikkel gazdagítják a résztvevőket a tárgyalgató mellett. (12 település)

A rendezvények számának alakulása évről évre tükrözi a rendezvényszervezésben végbemenő folyamatokat. A rendezvényszám csökkenésének egyik meghatározó oka, hogy 2025-ben a kistételekése a korábbinál szélesebb programkínálatból válogathattak. A Nemzeti Művelődési Intézet szakköreinek és programjainak bővülése következtében mérséklődött a települési könyvtárak rendezvényigénye, így a könyvtári szervezésű események száma is csökkent. Az évek során a rendezvények költsége jelentősen, 35-37%-kal emelkedett, de az igények csökkenése lehetővé teszi, hogy ne kelljen más területről forrást elvonni.

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények száma

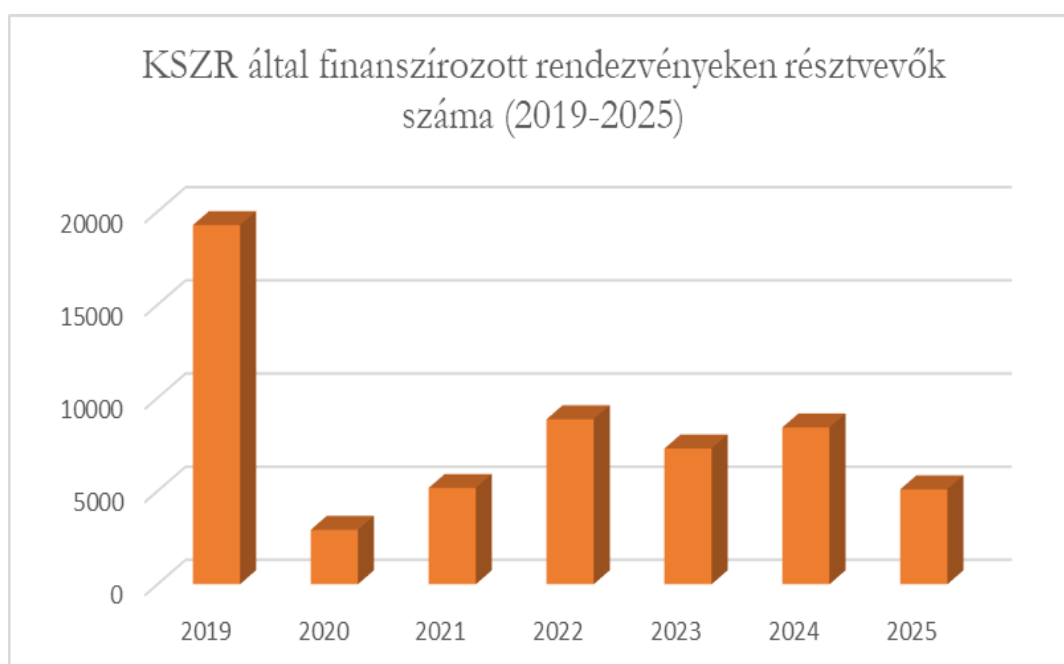
év	rendezvény
----	------------

2019	247
2020	62
2021	92
2022	199
2023	189
2024	236
2025	149



KSZR támogatásból megvalósult rendezvények résztvevői

év	fő
2019	19 279
2020	2 923
2021	5 169
2022	8 856
2023	7 284
2024	8 414
2025	5 091



Általános érvényű törekvésünk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon annak érdekében, hogy a kistelepülések lakosai is értékes kulturális és közösségi élményekben részesülhessenek, mivel sokak számára csak a helyi programokon való részvétel az egyedüli lehetőség a közösségi kikapcsolódásra.

A KSZR szolgáltató könyvtárak 2025-ben sokszínű programkínálattal működtek. A statisztika szerint a KSZR állami támogatásból és saját forrásból 639 rendezvény valósult meg, amelyeken 15 309 fő vett részt. Egyéb támogatásból további 72 program jött létre 1 184 résztvevővel. Emellett a szolgáltatóhelyeken egyéb szervezésben és forrásból még 850 programot rendeztek 12 584 résztvevővel. Így összességében 1561 program valósult meg, amelyek 29 077 főt értek el.

A programtípusok közül kiemelkedően magas számban szerepeltek a játékos tevékenységek (140 alkalom, 2013 résztvevő) és a kézműves foglalkozások (120 alkalom, 2378 résztvevő), amelyek elsősorban a gyermek- és családi közönséget szólítják meg. Jelentős volt az egyéb kategóriába sorolt programok száma is (111 alkalom, 4184 résztvevő), ami azt mutatja, hogy a könyvtárak rugalmasan reagálnak a helyi közösségek igényeire, és sokféle, nehezen besorolható közösségi eseményt is szerveznek.

A műsoros és szórakoztató rendezvények szintén nagy érdeklődést váltottak ki: 46 alkalommal kerültek megrendezésre, és 2681 fő vett részt rajtuk. A könyvbemutatók (25 alkalom, 713 résztvevő), valamint az előadások és konferenciák (37 alkalom, 693 résztvevő) a könyvtár kulturális és ismeretterjesztő szerepét erősítették. A filmvetítések (34 alkalom, 426 résztvevő) és a kiállítások (13 alkalom, 496 résztvevő) szintén fontos elemei voltak a programkínálatnak.

Az oktatási és kompetenciafejlesztő tevékenységek is hangsúlyosan megjelentek. A könyvtárak 45 könyvtári órát és 12 tanítási órát tartottak iskolai csoportok számára, amelyek több száz diákot értek el. A digitális kompetenciafejlesztést szolgáló programok 29 alkalommal valósultak meg, továbbá használóképzések és tanfolyamok is segítettek az információs műveltség fejlesztését. Összességében 131 rendezvény szolgálta közvetlenül a használók képzését, amelyeken 1482 fő vett részt.

A statisztika alapján jól látható, hogy a KSZR könyvtárak nemcsak információs szolgáltatóként működnek, hanem aktív közösségi és kulturális térként is jelen vannak a településeken. A programkínálat egyszerre szolgálja az olvasásnépszerűsítést, a kulturális közösségépítést és a tanulást támogató tevékenységeket, miközben minden korosztály számára kínál programlehetőségeket.

Programok statisztikája 2025

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió vagy egyéb támogatásból	
	lebonyolított programok száma:	résztevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	résztevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	11	356	-	-
Könyvtárbemutató	12	176	-	-
Tanítási óra iskolai csoportoknak	12	237	2	27
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	45	657	1	8
Játékos tevékenység	140	2 013	3	89
Kézműves foglalkozás	120	2 378	19	315
Tanfolyam, tréning	1	19	-	-
Előadás, konferencia	37	693	6	116
Kiállítás	13	496	2	46
Könyvbemutató	25	713	1	15
Műsoros, szórakoztató rendezvény	46	2 681	6	264
Hangverseny	1	53	-	-
Filmvetítés	34	426	1	44
Használóképzés	2	50	-	-
Digitális kompetenciafejlesztés	29	177	15	36
Egyéb	111	4 184	16	224
Rendezvények száma	639	15 309	72	1 184
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	101	1 316	18	71
A programok, melyek <u>egyéb szervezésben, egyéb forrásból</u> valósultak meg, ha a szolgáltató hely volt a helyszín (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Lebonyolított programok száma	Résztevők száma összesen (fő)		
	850	12 584		
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	12	95		
Rendezvények száma mindösszesen:	1 561	29 077		
Ebből használóképzést szolgáló mindössz.:	131	1 482		

A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban

A KSZR megyei szolgáltatásairól, valamint rövid beszámoló a KSZR szolgáltatások 2025. évi népszerűsítéséről, a kistérségi könyvtári események kommunikációjáról és a kistérségektől kapott, a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó, visszajelzésekről

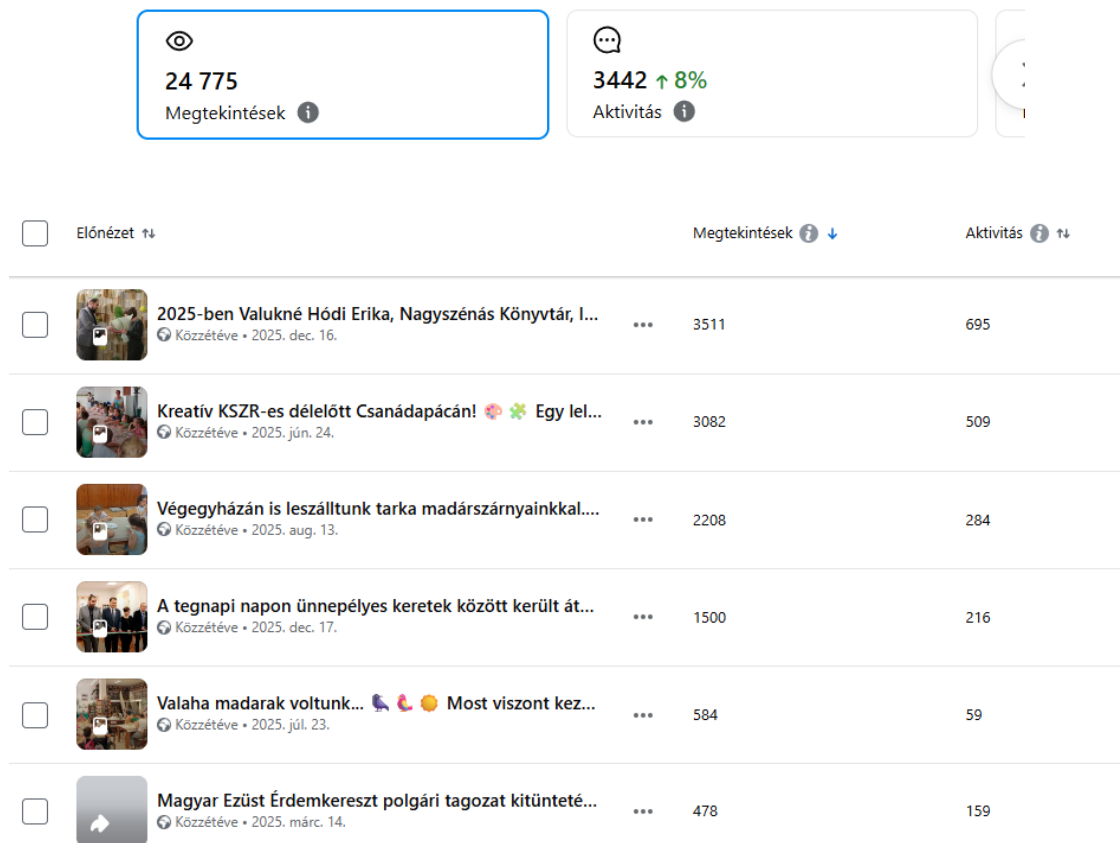
A hagyományos népszerűsítés és informálás 2025-ben az online térben is folytatódott. A Békés Vármegyei KSZR honlapján (<http://kszr.bmk.hu/>) és Facebook-oldalán (<https://www.facebook.com/kszr.bmk>) valamint a települési könyvtárak Facebook-profiljain, és a helyi könyvtárosok saját Facebook-oldalán megjelenő tájékoztatások nagy hatékonysággal informálják a helyi olvasókat a könyvtári eseményekről, hírekről, az online ismeretszerzés lehetőségeiről.

A KSZR facebook oldalán idén is nagyobb hangsúlyt fektettünk a települési könyvtárak saját facebook bejegyzéseinek megosztására, mint saját posztok közzétételére. Ennek célja nem csak az volt, hogy láthatóbbá tegyük ezeknek a könyvtáraknak a tevékenységét, de az is, hogy ösztönözzük a kevésbé aktív közösségi média jelenléttel működő könyvtárakat a csatlakozásra, híradásra.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a kistérségi kollégák aktivitása nő, és egyre hatékonyabban készítenek figyelemfelkeltő plakátokat, posztokat, néha már videóanyagokat is. A fejlődésre a média is felfigyelt, gyakran egy-egy poszt nyomán keresik fel a kollégákat.

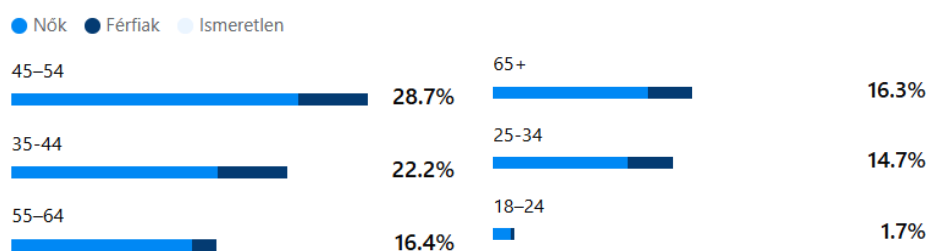


Annak ellenére, hogy saját tartalmakat ritkán teszünk közzé, a korábbi évekhez képest oldalunk megtekintésének száma és az aktivitás is növekedett.



Saját bejegyzéseink közül azok szerepelnek a legjobban általánosságban, amelyben sikerekről, elért eredményekről, kiosztott elismerésekről számolunk be, és ez idén sem volt másképp.

Követőink legnagyobb arányban 45 és 54 év közötti nők, ami nem meglepő, hiszen az olvasói statisztikákban is a nők aránya magasabb.



A Békés Megyei Hírlap és a beol.hu is követte a kistelepüléseken zajló munkát és tudósította a megye érdeklődőit.

- Családi borzongás vár ránk a következő napokban Békésben. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/10/programajanlo-halloween-mindenszentek>

- Csete Ilona: A híres geográfusra büszke szülőfaluja, ahol most emlékhelyet avattak. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/05/tudos-geografus-emlekhely-emlekezetprogram>
- Csete Ilona: Hajtja a kíváncsiság a közművelődési szakembereket. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/02/kozmuvelodesi-szakemberek-muhelyfoglalkozas-minosegfejlesztes>
- Csete Ilona: Könyvtárunk a pihenő, tanyázó hely 50 éve. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/04/konyvtar-jubileum-erdos-norbert-felujitas>
- Csete Ilona: Szívvel-lélekkel végzi a munkáját, a közösség egyik kulcsfigurája. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/01/dijazott-konyvtaros-egyeniseg-lantos-anita>



Lantos Anita a hatodikos Zsolnai Bálintnak segített anyagot gyűjteni a projektmunkához. A szerző felvétele

- Csete Ilona: Van egy vastag pulcsija? Bújjon bele! In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/02/van-egy-vastag-pulcsija-bujjon-bele>
- Fajó Attila: Akiknek nyitott könyv az életük : átadták az Év Könyvtárosa díjat. In: <https://behir.hu/akiknek-nyitott-konyv-az-eletuk-atadtak-az-ev-konyvtarosa-bekesben-dijat>
- Licska Balázs: Teljesen megújul a könyvtár épülete a faluban. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/04/sarkadkeresztur-konyvtar-fejlesztes>
- Nagy Szilvia: Unatkozik? Ajánlunk pár jó programot! In: <https://www.beol.hu/programajanlo/2025/01/program-ajanlo-bekes-varmegye-januar>

- Vincze Attila: Közel 40 millió forintból újult meg a település könyvtára. In: <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2025/12/csabacsudi-konyvtar-felujitas>



Átadták a közel negyven millió forintból megújult csabacsúdi könyvtár épületét. Fotó: Jenei Péter

- Vincze Attila: Tolmácsolni az elmondhatatlant : holokauszt kiállítás nyílt Eleken. In: <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2025/01/holokauszt-kiallitas-elek>

Az év KSZR könyvtárosa díj 2025

2015 óta hirdetjük meg „AZ ÉV KSZR KÖNYVTÁROSA” pályázatot. A pályázatra ajánlást tehetettek a kistépülési önkormányzatok, kistépülési könyvtárlátogatók, és a Békés Megyei Könyvtár munkatársai. A beérkezett ajánlatokat minden évben a BMK igazgatója, a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár igazgatója és a KSZR munkacsoport vezetője értékeli.



Az "Év KSZR Könyvtárosa Békés Vármegyében" díjat 2025-ben Nagyszénás könyvtárosa, Valukné Hódi Erika érdemelte ki. A Békés Megyei Hírlap munkatársa is meglátogatta a kitüntetés után, így szélesebb közönségnek is mesélhetett munkájáról: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2026/02/az-ev-kszr-konyvtarosa-bekesben-nagyszenas>



Az év KSZR könyvtárosa Békésben címet Valukné Hódi Erika érdemelte ki Nagyszénásról. Fotó: BMH

Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

Évről évre fontos szempont a hátrányos helyzetűek ellátása. 2024-ben folytatódott a könyvek házhoz szállítása, valószínűleg tovább erősödött a településeken ennek a

szolgáltatásnak
a létjogosultsága, elfogadása.

Szakmai képzés, továbbképzés

2025. december 2. – A KSZR szakmai nap részletes programja:

- TE IS ONLINE BUBORÉKBAN ÉLSZ. CSAPDÁK AZ INTERNETEN – álhírek, álinformációk – Előadó: Kanalas Sándor informatikus
- A SZÖVEGÉRTÉS-FEJLESZTÉS LEHETŐSÉGI – Dr. Fejes József Balázs a Motiváció Oktatási Egyesület elnöke, az MTA-SZTE Olvasás és Motiváció Kutatócsoport vezetője
- KÖNYVEK ÉS/VAGY KÜTYÜK – Előadó: Komjáthy Nóra mentálhigiénés szakember

2025. január 27. – MKE – KSZR SZAKMAI NAP

- KIHÍVÁSOK A KÖNYVTÁRAKBAN

Előadó: Rostás Norbert minisztériumi referens (KIM Könyvtári és Levéltári Főosztály)

- KIHÍVÁS-E A KIHÍVÁS, avagy a Könyvtári kihívás pályázat gyakorlati tapasztalatai – Előadó: Bajnok Tamara osztályvezető (OSZK, Könyvtári Intézet)

- AZ IKSZ FELADATAI ÉS LEHETŐSÉGEI NAPJAINK KÖNYVTÁRÜGYÉBEN

Előadó: Tőzsér Istvánné Géczi Andrea elnök (Informatikai és Könyvtári Szövetség)

2025. november 12.

- 70 ÉVE AZ OLVASÓKÉRT - Molnárné Pető Beáta Tessedik Sámuel Múzeum és Könyvtár - könyvtárvezető
- OLVASÁS-ÉLMÉNY, ÉLMÉNY-OLVASÁS AZ OLVASÓLÉTRÁVAL - Vig Gabriella és Vékony Erzsébet és a Mezőtúri Móricz Zsigmond Városi Könyvtár gyermekkönyvtárosai
- ZÖLDKÖNYVTÁR ÉS TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS A SZENTES VÁROSI KÖNYVTÁRBAN - Szekeres-Dancsó Mónika igazgató Szentes Városi Könyvtár

- KOCKÁRÓL KOCKÁRA: LEGO – ANIMÁCIÓ – KÉPREGÉNY Palkovics Brigitta Éva informatikus könyvtáros Békés Megyei Könyvtár

2025. december 8.

- MI HELYTÖRTÉNETÜNK - Albertus László igazgató és Vágási Szabolcs informatikus könyvtáros (Mezőkovácsházi Városi Könyvtár és Kalocsa Róza Művelődési Központ)
- AZ MI SZEREPE AZ INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁSBAN ÉS A MINDENNAPI KÖNYVTÁRI MUNKÁBAN -
- Dr. Winkler Bea könyvtár főigazgató (Állatorvostudományi Egyetem, Hutyra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum) egyetemi adjunktus (ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet)
- GONDOSKODJ MAGADRÓL, MIELŐTT MÁSOKNAK SEGÍTESZ: támogatási stratégiák a könyvtárosok mentális egészségéért - Péterfi Rita főigazgató (Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum)

2025. december 2. – A KSZR szakmai nap részletes programja:

- TE IS ONLINE BUBORÉKBAN ÉLSZ. CSAPDÁK AZ INTERNETEN – álhírek, álinformációk – Előadó: Kanalas Sándor informatikus
- A SZÖVEGÉRTÉS-FEJLESZTÉS LEHETŐSÉGI - Dr. Fejes József Balázs a Motiváció Oktatási Egyesület elnöke, az MTA-SZTE Olvasás és Motiváció Kutatócsoport vezetője

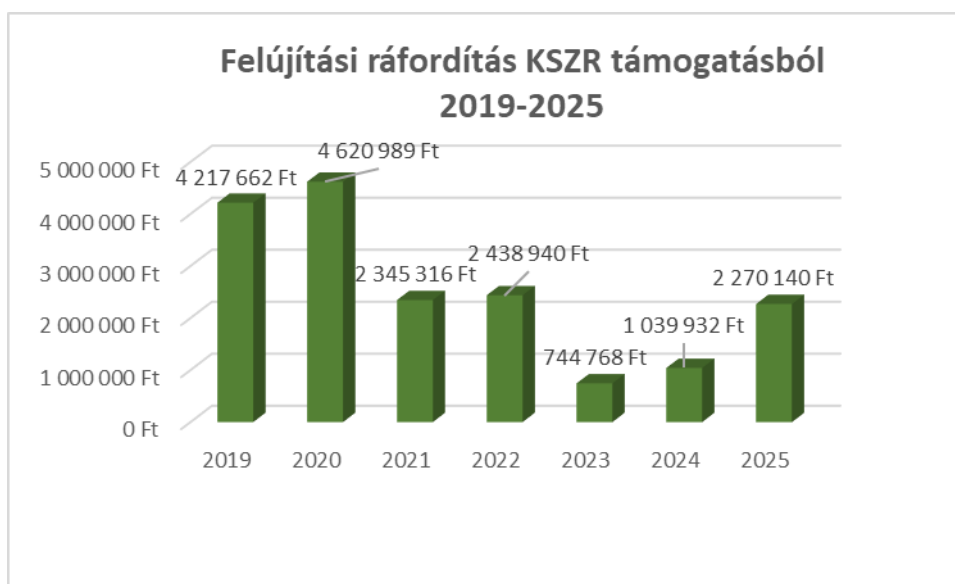
KÖNYVEK ÉS/VAGY KÜTYÜK– Előadó: Komjáthy Nóra mentálhigiénés szakember

A megyei könyvtár által a kistéleplési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A könyvtárkorszerűsítések zöme, az 51-ből 44 könyvtár felújítása 2022-ben befejeződött. A 2023-ban csatlakozott nagyszénási könyvtár belső tereinek felújítását 2024-ben elkezdtek, 2025-ben a felnőtt könyvtár első üteme készült el. A Nemzeti Kulturális Alap 2025-ben nem írt ki szakmai eszközfejlesztési pályázatot, a teljes berendezéscserét pályázati támogatás nélkül csak részleteként tudjuk megvalósítani.

Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból

2019	4 217 662 Ft
2020	4 620 989 Ft
2021	2 345 316 Ft
2022	2 438 940 Ft
2023	744 768 Ft
2024	1 039 932 Ft
2025	2 270 140 Ft

**KönyvtárMozi**

Szolgáltatásaink köre 2015 óta bővült a KönyvtárMozi vetítések lehetőségével. 16 település csatlakozott 2023-ig a kezdeményezéshez, de az aktivitás lecsökkent, a vetítések száma alacsony

a felnőtt korosztályt nehezebb megnyerni a vetítéseknek. A gyerekek számára a mesék feldolgozását LEGO-s építő és mozaikkészítő foglalkozásokkal színesítettük a KönyvtárMozis foglalkozásokon. A helyi könyvtárosok viszont nem tudják vállalni a filmekhez kapcsolódó foglalkozások megtartását, a KSZR munkacsoport kapacitása pedig nem elegendő

2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR**a) Rövid összefoglaló (sikerek, trendek, körülmények)**

2025-ben Békéscsabán 7802 fő volt regisztrált könyvtárhasználó, a település 4 könyvtárában 86.705 könyvkölcsönzés történt. A központi könyvtár 4991 felnőtt- és 1547

gyermekolvasóval rendelkezett. 2024-hez képest városi szinten 11,5%-kal nőtt a beiratkozott olvasók száma (2024: 6999 fő). 427 fő az újonnan beiratkozott gyermekolvasó. 5,9%-kal emelkedett a helyben végzett műveletek (kölsönzés, hosszabbítás, visszavétel, előjegyzés) száma a békéscsabai könyvtárakban.

A könyvkölsönzések száma 4%-kal növekedett 2024-hez képest, 5%-kal több a 2019-es adathoz képest. A gyermekolvasók 36%-kal több könyvet kölcsönöztek mint a pandémia előtt. A folyamatos kölcsönzésszám-növekedés a könyvtár sokszínű kulturális programszervezésének, közösségi programjainak, a könyvtárak emelkedésének, a proaktív marketingtevékenységnek köszönhető. A megújított terek valamennyi korcsoport számára csalogatóvá váltak. A bővülő szolgáltatások ellenére a tagsági díj 11 éve változatlan.

A gyermekkönyvtár és az olvasóterem szőnyegcseréje lehetővé tette az állomány átrendezését, leválogatását, a terek újragondolását. A visszajelzések pozitívan fogadták a megújulást.

A látogatók kedvelik az állományhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó játékokat.



Békéscsabán egy lakosra 1,6 kölcsönzött kötet, a beiratkozott olvasókra 11 kölcsönzött könyv jutott. A lakosság 14,5%-a tagja valamely könyvtárnak.

Az év során Békéscsaba területén 735 könyvtári programot szerveztünk, melyeket 19.849 fő látogatott. A központi könyvtár 487 rendezvényén 15.538 fő vett részt (2024: 367 program, 11.586 fő). A könyvtár készségfejlesztő családi programjai bemutatkoztak

a Székelyudvarhelyen. Kiemelt programunk volt a Csabai Könyvbörze, a gyermeknap, az Országos Könyvtári Napok. Több rendhagyó tanóra, kiállítás és vetélkedő várta a helyi általános és középiskolásokat. A fiókkönyvtárak egyaránt közösségi térként funkcionálnak, a helyiek a városrészi könyvtárak aktív látogatói.

Az 5500 fő alatti kistelepüléseken 149 kulturális programot szerveztünk Békés vármegyében.

A nyugállományba vonulók és az évtizedes tapasztalat pótlása több téren a tevékenységek átgondolását indokolta. Egész évben szigorú takarékossgal, óvatos gazdálkodással, tudatos energiafogyasztással, biztosítottuk a könyvtári szolgáltatásokat.

b) Stratégiai célok végrehajtása

A stratégiai terv céljainak teljesülését 2025-ben az alábbiakkal segítettük:

Szolgáltatásfejlesztés:

- munkatársi részvétel konferenciákon, képzéseken
- benchmarking módszer gyakorlati alkalmazása projekt

Modern infrastruktúra, otthonosabb környezet:

- gyermekkönyvtár és olvasóterem felújítása, térátrendezés
- világításkorszerűsítés
- digitalizálási munka

Együttműködés:

- szakmai napok, rendezvények szervezése
- közösségi szolgálat
- Fenntarthatóság: állományvédelem, könyvadományozás, Passzold vissza, tesó! kampány, újrahasznosítást népszerűsítő foglalkozások

Felhasználóbarát könyvtár:

- tartalomközvetítés (kiemelések, játékok, kihívások)
- könyvtárhasználati programok
- karitatív tevékenységek
- kutyabarát, kerékpárosbarát intézmény
- EpiPen injekció

Esélyegyenlőség:

- „könyvet házhoz”
- nemzetiségi programok
- Netrevalók program
- gyűjteményfejlesztés a speciális ellátást igénylők számára

Minőségi működés:

- belső képzések (plakátszerkesztés, videóvágás)
- látogatói visszajelzések megismerése

- folyamatos javítás
- benchmarking, benchlearning

Az EFOP-418 projekt 3. számú fenntartási időszaka teljesült. Az EFOP-373 pályázat hiánypótlatlata folytatódott.

NKA támogatásból népzenei koncertek, olvasásnépszerűsítő tábor és programsorozat, állományvédelmi és minőségbiztosítási tevékenység valósult meg.

A városi közművelődési pályázattal 10 eseményt szerveztünk a békéscsabai könyvtárakban. Fenntartói támogatásból valósultak meg a karbantartási munkálatok.

A TOP Plusz keretében digitális kompetenciafejlesztéshez és életmódváltáshoz kapcsolódó tematikus programok szervezésére pályáztunk

c) Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

A könyvtár Továbbképzési szabályzata szerint a szakmai munkakörben, legalább 6 órában foglalkoztatott közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek a Beiskolázási terv alapján fejleszthetik, bővíthetik az intézmény alaptervékenységének színvonalas ellátásához, az új szolgáltatásokhoz kapcsolódó kompetenciájukat.

A stratégiai terv alapvető célként jelölte meg a könyvtárosok szakmai felkészültségének növelését, a szakmai kihívásoknak megfelelést. 2025-ben egy fő könyvtáros munkakörben foglalkoztatott elvégezte a Kecskeméti Szakképzési Centrum és a Katona József Könyvtár segédkönyvtáros képzését.

2025-ben 15 könyvtáros összesen 83 konferencián, szakmai napon vett részt (2024: 23 könyvtáros, 72 részvétel). A könyvtár 6 konferenciát szervezett, melyeken 266 fő vett részt (2024: 8 konferencia, 226 résztvevő).

A szakmai képzések közül előnyt élveznek az olvasásnépszerűsítéshez, digitális kompetenciához és technológiákhoz, szolgáltatásfejlesztéshez, minőségirányításhoz kapcsolódó, valamint a pályázati felkészülést segítő alkalmak. A belső képzések elsősorban a videovágáshoz, képszerkesztéshez, alkotó foglalkozásokhoz kapcsolódtak. A kollektíva bűnmegelőzési tájékoztatón vett részt. A szakmai munkatársainak 39%-a tagja a Magyar Könyvtárosok Egyesülete helyi szervezetének (2024: 47%).

Az év során 2 szakmai munkakörben foglalkoztatott, valamint a műszaki alkalmazott gondnok nyugállományba vonult. A megnövekedett pályázati tevékenységek miatt pályázati referens foglalkoztatása indokolt.

d) Infrastruktúra

A földszinti közösségi térben folytatódott a világításkorszerűsítés. A gyermekkönyvtár, valamint az olvasóterem és zenei részleg teljes területén megvalósult az elhasználódott, kopott padlószőnyeg cseréje. Mindkét térben lehetőség nyílt átrendezésre, barátságosabb környezet kialakítására. A gyermekkönyvtárban több tér áll rendelkezésre a foglalkozások megtartásához. Az olvasóterem szellősebb és világosabb lett, átláthatóbb gyűjteménnyel és

új bútorzattal.
A kültéri programokhoz napvitorlát helyeztünk el a Munkácsy-udvar fölé.

Folyamatos a munkaállomások lehetőség szerinti korszerűsítése (monitor, QR-kódolvasó), az adatbiztonság támogatása (NAS adattároló server, külső HDD, IP kamera), a szolgáltatásokhoz köthető bővítés (tablet, notebook, toner).

A használói igények csökkenése miatt kevesebb olvasói számítógépet működtetünk. Az alkotóműhely eszközei, készletei a használatból adódóan amortizálódnak, használhatatlanná válnak.

Épületüzemeltetés terén több beruházást történt:

- hűtő-fűtő klímafelügyelet távoli elérése
- teljesítményoptimalizálása, hibaelhárítás
- csapadékelvezető tisztíttatása
- fázisjavító-csere
- tűzjelzőközpont-bővítés
- meghibásodott látványlift javítása
- kaputelefon korszerűsítése
- zöld felületek rendezése

Megszépült a Jaminai Fiókkönyvtár homlokzata és megújult az ingatlan kapuja. Felújítás után visszatért a gyermekkönyvtár jelképe, Ló Szerafin.

e) Gyűjteményi információk

A új műfajok kerültek előtérbe (silent book, interaktív könyv). A kölcsönzőtérben új tematikus egységek jöttek létre. Az olvasóteremben új helyre került a Békési Gyűjtemény, mely kiegészült a kölcsönözhető állománnyal, áthelyeztük a zenei könyveket. A zsúfolt belső raktárhelyiség gyűjteményét átrendeztünk, az állomány kezelhetőbb lett. Megtörtént a külső raktár felhalmozott gyűjteményének rendszerezése, javult a tér áttekinthetősége. A külső raktár kiemelt dokumentumait állományba vettük. 256 tétel került átleltározással a gyűjteménybe.

Igény- és megjelenés csökkenés miatt évente kevesebbet költünk zenei dokumentumokra. A használói igények a videójátékok felé mutatnak. A könyvek átlagár emelkedése (2025: 3427 Ft, 2024: 3234 Ft) és a változatlan központi támogatás okán kevesebb dokumentumot tudtunk vásárolni. 5547 könyv, 136 zenei dokumentum, 39 időszaki kiadvány, 68 egyéb tétel (diafilm, videójáték, társasjáték) beszerzése történt.

Érdekeltségnövelő támogatásból 167 könyvet, 2 társasjátékot, 1 időszaki kiadványt vásároltunk. ODR-támogatásból 246 db – könyvtárközi kérésnél népszerű – dokumentum, valamint

a postaköltség finanszírozása történt. Kaptunk NKA-támogatásból megjelent kiadványokat (355 könyv, 5 időszaki kiadvány, 1 DVD). A nemzetiségi dokumentumok nem érkeztek meg a tárgyévben. Ajándék útján 1066 dokumentum (1016 könyv) került a könyvtárhoz. 341 db 1945 előtti kiadvány vált hozzáférhetővé és kutathatóvá.

Kötelespéldányként 59 könyv, 10 folyóirat került állományba. A Márai-programmal (NKA) a központi és fiókkönyvtárak állománya 439 kötetel. Az állományegységekben selejtezés zajlott. A tönkrement, megtérített könyveket töröltük. Összesen 5373 dokumentum (könyv, folyóirat, DVD, VHS, kotta) került törlésre.

Állományunk az év végén 316.205 db dokumentumból állt – 382.276.522 Ft értékben (2024: 315.322, 2023: 314.568 dokumentum).

2025-ben 8317 rekord készült, teljes leírással és tárgyszavazással. Meglévő leírások honosításra kerültek az adatbázisunkhoz illesztéssel. Idegennyelvű és helyi kiadványokról saját leírás készült.

53 CD, 74 DVD, 9 hangoskönyv, 11 multimédia, 17 diafilm, 38 társasjáték feltárássra került. Az adatbázis rekordjait folyamatosan korrigáltuk. Az AV-dokumentumok feltárása az olvasóterem feladata lett. Cél az automatizálási, egyszerűsítési lehetőségek kiaknázása.

A gyűjtemény azonosítása és védelme céljából 3383 kötetet láttunk el rádiófrekvenciás biztonsági jellel a gyűjteményfeltáró folyamat részeként. 127.460 kötet rendelkezik RFID-taggel.

A fokozottan védett dokumentumok köttetése megtörtént. Munkatárs segíti a sérült könyvborítók, szakadt oldalak javítását.

NKA-támogatásból 5 rossz állapotú kötet restaurálása valósult. A kiemelt értékű ritka könyveket kiállítás formájában bemutattuk.

f) Digitalizálás

Megkezdtük az e-katalógus újraépítését a dSpace adattároló repozitórium alapjain. A keretrendszer és felhasználói felület (szolgáltató által történő) fejlesztésével párhuzamosan elindult a meglévő digitalizált tartalmak beazonosítása, helyreállítása, publikálása

– a könyvtár munkatársai segítségével. 2025-ben a digitalizálási feladatot a már digitalizált objektumok újraközlése jelentette, hogy azokat a felhasználók rendelkezésére lehessen bocsátani. A jelenleg nem publikus felületen 374 digitális tétel található.

Az OSZK több Békés megyei vonatkozású folyóirat (mikrofilm) digitalizálását, publikálását segítette. Állományvédelmi szempontból indokolt vagy olvasói megrendelés esetén digitális másolatokat készítettünk. Az olvasóterem és informatika munkatársai végzik a digitalizálási feladatokat. Külön humán erőforrás nem áll rendelkezésre a feladat teljeskörű ellátására (2024: 1 fő közfoglalkoztatott). 2025-ben 8 db könyv vagy könyvrészlet archiválása valósult meg (3 olvasói igényre).

E-ügyintézéshez kapcsolódó szolgáltatásaink széleskörű hozzáférhetővé tétele az intézmény társadalmi felelősségvállalását erősíti.

g) Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

A könyvkölcsönzés túlszárnyalta a 2019-es adatokat. AV-dokumentumok és folyóiratok kölcsönzése csökkent, a diafilmek, társasjátékok kölcsönzésszáma nőtt. Tárgyak közül a diavetítőt vitték legtöbbször haza. Házhozszállítással segítettük a könyvtárhasználatban akadályozottakat (2025: 217 dok.).

A gyűjteményt és az olvasást tematikus kiemelésekkel, ajánlókcal, játékokkal (magyar filmek hete, zene világnapja, Halloween), olvasási kihívásokkal („4 hónap, négy könyv”, Állatbarát Könyvtár Program) népszerűsítettük. Közösségi oldalakon, honlapon, hírlevélben megjelentek az új beszerzések, aktualitások.

A gyermekkönyvtárt 14 alkalommal 17 csoport látogatta az év során. 19 foglalkozáson (költészet napja, magyar népmese napja) 413 fő vett részt. A Mesejárat 8 külső helyszínen, 141 óvodás részvételével zajlott. Igény mutatkozott a könyvtárhasználati foglalkozások megtartására kisiskolások körében. Az interaktív játékokon 157 fő vett részt.

A kutatást segítő gyűjteményhez, anyakönyvekhez az olvasóteremben biztosítunk hozzáférést.

A helyismereti kérdések megválaszolásával segítjük a kutatók munkáját, helytörténeti munkák megszületését. Teljeskörű hozzáférést biztosítottunk adatbázisokhoz (Arcanum Újságok, Interkönyv, USC SOÁ archívum, NAVA).

Növekedett az e-olvasójegy népszerűsége. A látogatók gyakran informatikai segítséget kértek (pl. Ügyfélkapu+ igénylése). A Netrevalók program 12 alkalommal, 70 időskorú tanulását segítette középiskolások közreműködésével.

Tovább működött a Tekervény és a Könyvjelző olvasóklub, a KULCS biblioterápiás sorozat. Heti rendszerességgel társasjátéklub kezdte meg működését. Középiskolások részvételével elindult a Gamedev Klub.

Szervezésünkben valósult meg az Internet Fiesta, Ünnepi Könyvhét, Országos Könyvtári Napok, CodeWeek, Európai Szerzők Napja, Csabai Könyvbörze a városban. A könyvtár szervezte a Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő versenyeit és a Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei fordulóját.

Családok kikapcsolódást szolgáltatta a szabadulós játék (20 csapat/72 fő) és a videójátékozás. Utóbbit versenyekkel népszerűsítettünk (e-foci, Just Dance táncverseny). Újra bevezettük a zenehallgatást.

A könyvtár a falakon kívül is bemutatkozott (BRSE-tábor, Hobbi Elektronikai Találkozó, anyatejes táplálás világnapja). Az év 12 városismereti sétáján 315 fő ismerte meg a Munkácsy Negyedét. A foglalkozások középpontjában az olvasásnépszerűsítés, a digitális technológiák és a fenntarthatóság szempontjai álltak.

Jaminában találkozik a KönyvÖlelők klubja és az Életvezetési Kör. A Lencsési könyvtárban működik a Padlásterápia festőklub, hangrelaxációs alkalmak és felolvasódélutánok várták az érdeklődőket. A mezőgyeyeri fiókkönyvtár és a művelődési ház közösen működtette klubjait: Rímszerda, Völgyzugony Könyvklub, Tollforgatók klubja.

Egyedülálló könyvtári szolgáltatásunk az alkalmi terembérlet (Aranyévek Nyugdíjas Klub, Pedagógiai Oktatási Központ).

A honlapok elérhető az online katalógus, az előjegyzés és hosszabbítás. Az otthonról elérhető szolgáltatások linkgyűjtemény formájában megtalálhatók.

A könyvtári podcastcsatornát a YouTube-ra költöztettük. Több esemény visszanezhető. A BékésWiki 2024-hez hasonlóan 2,5 milliós megtekintésszámot ért el. Bővítettük a 100 éve történt blogot.

A könyvtár finanszírozásának köszönhetően otthonról térítésmentesen kereshetők a Békés Megyei Hírlap lapszámai.

h) Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

Csatlakoztunk városi rendezvényekhez (magyar kultúra hete, kulturális játékok, gyermeknap, múzeumok éjszakája, Munkács Feszt), szünidei programokat hirdettünk. Látogatottak voltak helyismereti rendezvényeink (Békéscsabai Városvédő és Városszépítő Egyetem szabadegyetemei, Csabai Mesék). A robotika foglalkozások célját az olvasásnépszerűsítés határozta meg (A kis herceg, A Pál utcai fiúk, A kőszívű ember fiai, Magyar eredetmondák, Vuk, Munkácsy). A digitális kultúra tantárgynak köszönhetően több oktatási intézmény kereste

az oktatást segítő foglalkozásainkat. Ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó kreatív programokat szerveztünk (újév, farsang, húsvét, anyák napja, Halloween, advent).

A gyermekkönyvtár országosan egyedülálló módon szervez közösségi kiállításokat. 2025-ben a 125 éve született Fekete István kapcsán a vörös róka volt a téma. A tárlat információkereső játékkal párosult. 11 csoport (192 fő) érkezett a kiállítás megtekintésére. Lehetőségünk volt gyermekolvasók számára közönségtalálkozót szervezni (Bodor Panna, Kiss László). Négy táborot szerveztünk az év során. Új kezdeményezésként nagy sikerrel zárult a matrica cserebere program, 800 fő (gyermek és felnőtt) élt a lehetőséggel.

A könyvtárárpület 14 tematikus kiállításnak adott otthont (többek között Futaki Attila- emlékkiállítás, Illusztrált történetek (BegArt), 80 éves Harisnyás Pippi, Ónodi Heni sosem látott kincsei, School-Computer, Békéscsabai Fotó Fesztivál, vakok és gyengénlátók alkotásai).

Több nemzetiségi közösségi identitását erősítő programot szerveztünk: Csabai mesék beszélgetéssorozat, Szabó Károly: Erdélyi anizs (kiállítás), német nemzetiségi kóruspróba (8 alkalom), közönségtalálkozó Závada Pállal, Békés Banda népzenei koncertek iskolásoknak. Tovább bővült az ukrán könyvespolcunk.

Otthont adtunk a Békés Megyei Nyugdíjas Egyesület Régiós vers- és prózamondó versenyének, a Békéscsaba Városi Nyugdíjas Egyesület kézimunka klub kiállításának, az Aranyévek Nyugdíjas Klub közösségi rendezvényeinek.

Fiatalok és idősek körében népszerű volt a Netrevalók program, melyen középiskolások nyújtanak informatikai segítséget a szépkorúaknak könyvtári térben. Nyugdíjasok tanítják egymást

az Internet Klub havi találkozóin. Év elején az Ügyfélkapu+ regisztrációt 11 fő számára könnyítettük meg.

A Digilabor alkotóműhelyben 49 robotika, 32 kódolás, 22 kreatív alkotás, 15 varrás, 13 könyvkötészeti, 11 LEGO Story foglalkozást hirdettünk. Összesen 148, térítésmentesen látogatható közösségi alkotóprogramot szerveztünk gyermekek és felnőttek számára.

Az ünnepi időszakban hangsúlyt kaptak a családi programok: A három fenyő c. gyermekelőadás, Galambos Hajnalka és Gál Csaba adventi koncertje, Mosolyra Hangolók szilveszteri gyermekkoncertje.

i) Minőségirányítás

	Felmérés	Célcsoport	Válaszadók
1	Társasjáték-kölcsönzés	olvasók	50
2	Békés Banda koncert	résztevők	5
3	DANTE színi előadás	résztevők	59
4	Épületbiztonság-felülvizsgálat	munkatársak	28
5	Fiatalkok könyvtárhasználati kérdőíve	25 éven aluliak	25
6	Könyvtári büfé	bérlők	50
7	NKA-pályázatok Békés megyében	vezetők	40
8	Ünnepi Könyvhét	partnerek	10
9	Városismereti séta	résztevők	32
10	Jövőképzés	vezetők	6
11	Könyvtári Kihívás 2025–2026	vezetők	20
12	KSZR szakmai nap	könyvtárosok	24
13	Utazás Robotikába – tábor	résztevők	10
14	MKE-BMSZ szakmai nap	könyvtárosok	12
15	Nyilvános könyvtárak szakmai napja	könyvtárosok	18
16	Évzáró szakmai nap 2025	könyvtárosok	16
17	CodeWeek workshop	pedagógusok	7

A válaszadói arány: 24 fő/felmérés.

Benchmarking minőségirányítási módszer gyakorlati alkalmazása pályázat keretében új könyvtári teljesítménymutatók kerültek kidolgozásra. A gyakorlatorientált fejlesztés céljából megismerhettük 3 kiváló vármegyei hatókörű városi könyvtár működését. A tapasztalatok lehetőséget adnak új módszerek és szolgáltatások bevezetésére, az adminisztráció egyszerűsítésére, a munkatársak és az intézmény szakmai fejlesztésére. A benchmarking folyamat gyakorlati tapasztalatait szakmai napon megosztottuk a vármegye könyvtárosai számára.

Szakmai napokon tájékoztatást nyújtunk aktualitásokról, a pályázati lehetőségekről és a minőségirányítás aspektusairól.

Munkatársaink közreműködtek az országos stratégiai ajánlás elkészítésében. 2025-től új feladatot jelent a Könyvtári Kihívás pályázaton elindult vármegyei könyvtárak módszertani támogatása. Szakmai napon megismertettük a Könyvtári Kihívást, az IKSZ feladatait, a stratégiai ajánlást közkönyvtárak számára.

j) Tudományos kutatás és kiadványok

Helytörténeti referenzs kérdések megválaszolásával segítettük a kutatók munkáját. A könyvtárosok a Hungaricana portált, az Arcanum Digitális Tudománytárt, a Békési Gyűjteményt és egyéb kiadványokat használnak a helyismereti kutatások során. Kutatómunkát végeztünk a BékésWiki enciklopédia, a 100 éve történt Tumblr-oldal bővítéskor,

a digitalizálandó tételek kiválasztásakor.

2025-ben összeállítottuk a 190 éve született Stark Adolf helyismereti kiadványt. A kötet 2026-ban kerül kiadásra.

A könyvtár munkatársa 8 publikáció megírásában vállaltak szerepet. 5 db könyvtárszakmai publikáció a Háromkák című szakmai magazinban, 2 cikk a Könyvtárvilág webmagazinon és egy tudósítás az Agrofórum című lapban jelent meg.

A könyvtár- és szolgáltatásnépszerűsítés hangsúlyát az online térbe helyeztük át (honlap, közösségi média). Nyomtatott havi programajánlók és leporellók, brossúrák készültek.

k) Partnerségi együttműködések és önkéntesség

76 középiskolás töltötte könyvtárban az iskolai közösségi szolgálatot. A Netrevalók programon 38 diák segítette az idősek informatikai tudásának bővítését. Önkéntesek segítették a klubok működtetését, foglalkozások szervezését.

Szponzorok (Dig-Build Kft., Marzek Kner Packaging, Lieferant Kft.) támogatásával térítésmentesen látogatható egyedülálló színi előadásokat szerveztünk.

Könyvadománnyal több helyi és határon túli szervezetet támogattunk (gerendási ált. iskola és óvoda, vöröskereszt, Oltalom Nyugdíjas Otthon, Meseház, békéscsabai szlovák iskola, Körös-menti Int. Szoc. Intézmény, Kolozsvári Nature Education Community Center, Alsórákosi Falusi Könyvtár). Az OSZK segítségével eljuttattuk az ungvári könyvtár számára vásárolt magyar nyelvű kiadványokat.

Könyvtártámogató Alapítvánnyal közösen nyereményjátékokat, kulturális programokat szerveztünk. Különböző profilú szponzorok támogatták felajánlásokkal könyvtárhasználati játékaikat. Az Eleki Életmódközpont tematikus előadássorozatot indított a könyvtárban. Partnereink voltak többek között: Remény-Lak Állatvédő Egyesület, Neumann János Számítógéptudományi Társaság, Túrász Velem Turista Egyesület.

201 mosolycsomagot gyűjtöttünk rászoruló családok számára (Baptista Szeretetszolgálat). Jaminában tanszergyűjtéssel járultunk hozzá a nehéz sorsúak iskolakezdéséhez. Jane Goodall Intézet kampányához csatlakozva 56 db feleslegessé vált eszköz leadása történt a könyvtárban. Segítettük a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület adománygyűjtését (95.000 Ft).

Programjaink legtöbbször meghívott vendégeink önkéntes szerepvállalásának köszönhetően valósulnak meg.

l) PR/marketing/kommunikáció eredményei

2025-ben 519 médiamegjelenést dokumentáltunk, mely közel azonos a megelőző év adataival (2024: 523). A média képviselőinek rendszeresen meghívót küldtünk programjainkról. A kiemelt eseménysorozatok előtt sajtótájékoztatókat hirdettünk.

A Csaba TV nyár óta nem készít híradásokat, a BEOL munkatársainak részvétele csökkent a könyvtári rendezvényeken. A helyi rádió havi könyvtári programajánlót sugároz.

Békéscsabai Médiacentrum	275
BEOL	132
Békés Megyei Hírlap	45
Csaba TV	21
Csabai Mérleg	13
Körös Hírcentrum	13
Egyéb	20
Összesen	519

Továbbra is hangsúlyos maradt a könyvtári honlap szerepe. Aktualizáltuk az információkat.

Havonta átlagosan 14%-kal nőtt a honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága. A tudatos marketingtevékenység eredményeképp 13%-kal nőtt a Facebook-követők száma. Instagram-oldalunk 365 bejegyzéssel bővült. A TikTokon 14%-kal nőtt a közzétett bejegyzések száma. A YouTube-csatorna 71 új videóval bővült, 39%-kal emelkedett a megtekintések száma. A Molyra 78%-kal több karc került. A közösségi felületeken összesen 1785 bejegyzés látott napvilágot (2024: 1461 poszt).

Kéthetente elektronikus hírlevelet küldünk a feliratkozott olvasók részére (2025-ben 25 hírlevél).

A felújítások, az egységes arculat segíti a pozitív könyvtárkép kommunikálását. A nyitottság, empátia, az igények figyelembevétele létfontosságú az olvasók elégedettsége, az intézmény pozitív megítélése terén. A terek dekorálása a barátságos, befogadó intézmény képét igyekszik megjeleníteni. Hangsúlyt fektettünk a külső környezet szépítésére (zöldítés, virágültetés).

Részt vettünk eseményeken, melyek az intézményről alkotott képet még pozitívabbá, a kulturális szerepet láthatóbbá teszik (versfolyam, gyermeknap).

m) A vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő, a Kultv. 66. §-a szerinti állami feladatairól szóló összefoglaló

2025-ben a területi ellátás Körösladány csatlakozásával Békés vármegye 51 kistépülési szolgáltató helyére, 23 települési nyilvános könyvtárára terjedt ki.

A kistépülési ellátást évek óta 5 munkatárs végzi – a központi könyvtár olvasószolgálati, informatikai, gondnoki teendői mellett. A nyilvános könyvtárak koordinálásáért 1 fő felel.

Együttműködünk a vármegye területén lévő 23 nyilvános könyvtárral:

- szakmai iránymutatás, újdonságok megosztása,
- statisztikai adatszolgáltatás,
- beszámolók, munkatervek összegyűjtése, közzététele,
- tájékoztatói pályázati, képzési és együttműködési lehetőségekről.

A kistélepusési ellátás során megvalósult a(z):

- dokumentumok (könyvek, folyóiratok, e-magazinok) beszerzése, állományba vétele, feldolgozása, kiszállítása,
- közösségi események szervezése, helyi programigények teljesítése,
- IT eszközök beszerzése, karbantartása,
- statisztikai adatszolgáltatás,
- könyvtárosok képzése (egyéni/csoportos),
- közös katalógus, honlap üzemeltetése.

A kistélepusési könyvtárak működését a fűtési költségek korlátozták. A tiszteltdj-emelkedés miatt kevesebb könyvet és rendezvényt finanszíroztunk. 149 közösségi programot szerveztünk kistélepusésen (2024: 236), 5091 fő részvétele mellett. Gyermeknek a megyei könyvtár munkatársai tartottak foglalkozásokat.

2025-ben nem állt rendelkezésre pályázati forrás a belső terek megújítására. Folytatódott a nagyszénási könyvtár belső megújítása. Elsősorban projektorokkal, diafilmvetítőkkel bővítettük a könyvtárak eszközkészletét.

Online szakmai napot tartottunk „Az online világ által támasztott mindennapi kihívásokkal való együttélés stratégiái” címmel, valamint a Könyvtári Kihívás pályázatról. A fluktuáció miatt szükséges az új könyvtárosok betanítása. 2025-ben 9 településen történt személyi változás,

egyéni és kiscsoportos online képzésre is sor került. 2 fő segédkönyvtáros, 2 fő könyvtárszakos

BA-képzésen résztvevő számára szolgáltunk gyakorlati helyként. Egy fő a Digilabor működését tanulmányozta a MA-diplomamunkája elkészítéséhez.

2025-ben 88 Békés vármegyei könyvtár (50 szolgáltató hely, 26 település, 6 szak-, 5 fiók-, 1 felsőoktatási) statisztikai adatszolgáltatását koordináltunk.

A vármegyei kötelespéldányok felkutatása, a helyi nyomdák, kiadók, szerzők felajánlásai során

69 kötet érkezett. A település lapok száma csökkent, a nyomtatásban megjelent példányokat rendszeresen megkaptuk.

2 szakmai napot szerveztünk a vármegye területén működő nyilvános könyvtárak számára az iskolán kívüli képzés támogatása érdekében (összesen 5 könyvtárszakmai műhelynap zajlott Békéscsabán).

Helyszíni látogatásokkal és tanácsadással segítettük a település könyvtárak működését (2025: 8 tanácsadás). E-mailes és telefonos kapcsolattartás történt intézményenként min. 2 alkalommal. Főképp adatszolgáltatási, pályázati, módszertani, minőségirányítási témakörökben kérték a megyei könyvtár segítségét. 4 településnél havi szintű egyeztetés

történt

az aktualitások miatt. 3 könyvtár állományellenőrzésének előkészítése megvalósult.

A könyvtár 11 település nemzetiségi ellátását segítette német, roma, román, szlovák, szerb, ukrán nyelvű könyvek megvásárlásával. A kiszállítás 2026-ban várható.

Békés vármegyei értékekkel bővült a BékésWiki helyismereti enciklopédia. Az Arcanum és az OSZK közreműködésével több megyei lap digitalizálása, közzététele megvalósult. Folyamatban a repozitórium helyreállítása.

n) Aktualitások, könyvtárhasználati tendenciák

2020 óta folyamatosan növekszik a könyvtárat aktívan használók száma. 2025-ben több szakmai mutató (látogatók és könyvkölcsönzések száma) elérte a 2019-es állapotot. 2019-ben a békéscsabai lakosság 13,8%-a, 2024-ben 13%-a, 2025-ben 14,5%-a volt regisztrált könyvtárhasználó.

2024-hez képest 4%-kal nőtt a könyvkölcsönzések száma, ez a száma 2019-hez viszonyítva 5% emelkedést mutat. 2025-ben 12%-kal csökkent a folyóiratok, 8%-kal az audiovizuális dokumentumok kölcsönzése – a használói igények változása, megjelenések csökkenése miatt. A társasjáték-kölcsönzések csekély növekedése arra utal, a városban kevésbé ismert az újfajta szolgáltatás.

2025-ben 7 különböző beiratkozási kedvezményt hirdettünk (171 fő élt a lehetőséggel), mely növelte a beiratkozottak létszámát. Az olvasási kihívásokra a részvételi szám és a visszajelzések alapján valós igény mutatkozik, a kezdeményezések növelik a könyvkölcsönzések számát. A könyvtári programok díjmentesen, könyvtári tagság ellenében látogathatók. Az ismeretterjesztő, gondolatébresztő események hozzájárulnak a nemzeti kulturális örökség értelmezéséhez, a könyvtár nyitott, befogadó közösségi funkciójához. A közös gondolkodásra és alkotásra ösztönző események hozzájárulnak ahhoz, hogy a könyvtár aktív és közösségi találkozóhelyként jelenjen meg a város kulturális életében.

A web 2.0 interaktív szolgáltatások száma a trendeknek megfelelően bővült. Egy év alatt 36%-kal növekedett a honlaplátogatások száma, mely továbbra is fontos információs felület.

A munkatársak a munkafolyamatok gyorsításához esetenként térítésmentes MI-megoldásokat használnak. A kollégák elsősorban önállóan ismerkednek meg az AI nyújtotta lehetőségekkel. A mesterséges intelligencia témájában előadást szerveztünk általános- és középiskolások, valamint könyvtárosok számára szakmai rendezvényen.

A kihelyezett MIA-terminál kihasználtsága nem releváns. Az önkölcsönző terminál helyett jellemzően a személyes kontaktot keresik a könyvtár látogatói.

Az olvasók többször az MI által generált, nem létező könyvekből álló címlistával érkeztek a könyvtárba. A valósággal kevert fiktív könyvek beszerzését várták, a könyvtárosoknak meg kell győződniük a listák valóságtartalmáról, valamint magyarázattal szolgálni az MI működésének pontatlanságáról, mely új feladatot, szakmai kihívást jelent a „hiteles helyek” számára.

A 2025. évi kiemelt történelmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények:

250 éve született Jane Austen

- Online játék

200 éve született Jókai Mór

- Jókai emlékképek kiállítás (kvízzátékkal)
- Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő verseny
- Jókai és Békés megye: kalandozások az olvasóteremben
- Dr. Halmágyi Miklós: Jókai Mór regényei és Békés megye (előadás)
- Dr. Temesváry-Kovács Anett: Jókai Mór Békés megyében (előadás)
- Kertész Sándor: Jókai humoristicus irodalma és a karikatúra (előadás)

200 éve indult a reformkor

- Tábor Lajos: A reformkor politikai és kultúrtörténeti arculata (előadás)

190 éve született Stark Adolf

- Emlékezés és kiállítás (2026-ban kötetkiadás)

125 éve született Fekete István

- Községi kiállítás
- Fekete István állathősei rajzpályázat – adománygyűjtéssel
- Vuk – Robotika foglalkozás

125 éve született Féja Géza

- Kiállítás

100 éves a magyar rádiózás

- Előadás és kiállítás

2025-ben elvégzett, KSZR munkacsoporthoz tartozó elégedettségméréseink

Minőségirányítási munkánk során

- szolgáltatásainkat folyamatosan ellenőrizzük és fejlesztjük,
- használóink és partnereink elégedettségét és igényeit mérjük, értékeljük.

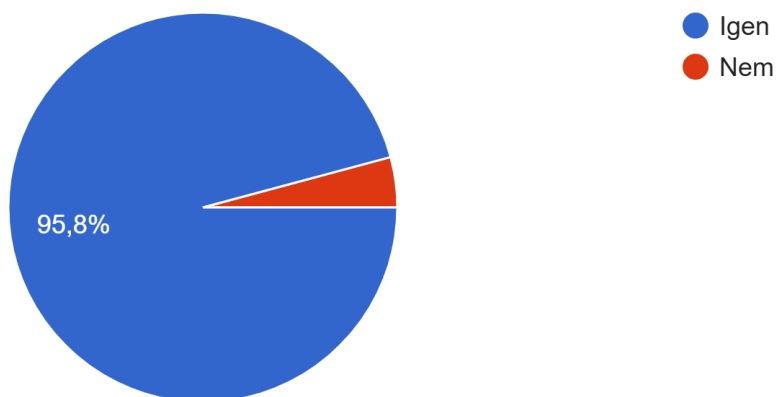
Munkatársak elégedettségmérése



2025. december 1-jén online szakmai napot tartottunk a kistélepülés könyvtárak munkatársai számára a már megszokott Zoom applikáció segítségével. 24 résztvevő töltötte ki anonim módon a szakmai naphoz kapcsolódó elégedettségmérésre szolgáló kérdőívünket.

Részt vett már korábban hasonló online előadáson?

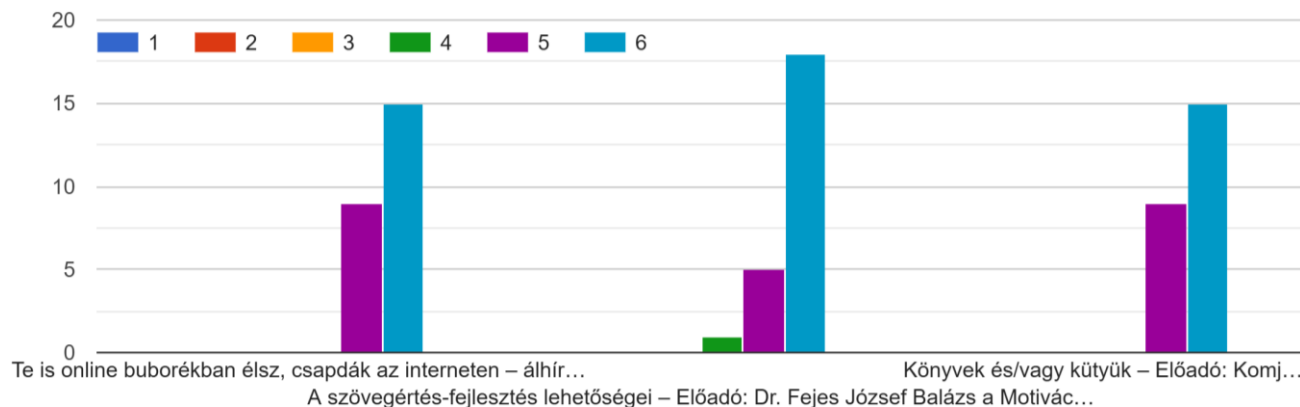
24 válasz



A pandémia időszakában helyeztük át KSZR szakmai napjainkat az online térbe, és a nagyobb résztvevői számok tapasztalata nyomán megmaradtunk ennél a rendszernél. A kistépülési könyvtáros kollégáknak így már legnagyobb része vett részt Zoom konferencián, és ismeri az applikáció használatának menetét.

Arra kértük a résztvevőket, hogy értékeljék 1-től 6-ig (1 – nem vagyok elégedett, 6 – teljesen elégedett vagyok) terjedő skálán az elhangzott előadásokat, melyek az online világ veszélyei, a kütyük és a szövegértés fejlesztése témakörökben gyarapították tudásunkat:

- *Te is online buborékban élsz, csapdák az interneten – álhírek, álinformációk* – Előadó: Kanalas Sándor informatikus
- *A szövegértés-fejlesztés lehetőségei* – Dr. Fejes József Balázs a Motiváció Oktatási Egyesület elnöke, az MTA-SZTE Olvasás és Motiváció Kutatócsoport vezetője
- *Könyvek és/vagy kütyük* – Előadó: Komjáthy Nóra mentálhigiénés szakember



A korábbi évek tapasztalatai és szakmánk alapján nem meglepő, hogy ismét az olvasás témaköre kapta a legtöbb pozitív visszajelzést, a szövegértés-fejlesztéssel foglalkozó előadás 18 maximális értékelést kapott. Fontos azonban foglalkoznunk az online térrel, hiszen az életünk szinte minden területén jelen van, és munkánknak is fontos részét képezi.

Utolsó kérésünk így hangzott: Kérjük, ossza meg velünk, Ön milyen módokon használja munkájában az online tér és a "kütyük" adta lehetőségeket!

tájékozódás, információ gyűjtés

Könyvtárunk programjainak, rendezvényeinek népszerűsítésére napi szinten használom a közösségi média adta lehetőséget, facebook oldalunkon rendszeresen reklámozom eseményeinket, plakátokat, meghívókat posztolok, valamint bejegyzéseket teszek közzé a lezajlott programról.

Nagyon hasznos számunkra a könyvtárban működő csoportok elérésére is, (baba-mama klub, kézműves szakkör) őket a csoportba írt emlékeztetők által hívjuk-invitaljuk egy-egy eseményre is, legyen az akár gyerekrendezvény, könyvbemutató, vagy kézműves foglalkozás.

Kütyüzzön mindenki ahol akar. Könyvtárban könyvet olvasson, ha nem funkcionális analfabéta és nem ért semmit.

Új könyvek megjelenésének figyelemmel kísérése az interneten, különböző olvasást népszerűsítő, olvasmányokat ajánló csoportokban való részvétel a facebook-on, könyvtári facebook oldal használata, messenger és e-mail használata, amely segíti az együttműködést az olvasók és a könyvtár között.

A könyvtárnak van a Facebook közösségi oldalon külön csoportja, ahol a rendezvények meghívóit, új könyvek érkezését és minden lényeges információt megosztok, amiről szeretném, hogy minden korosztály gyorsan értesüljön. Okostelefont használok a munkám során is. Nyitott vagyok és követem az újdonságokat, hiszen sokan keresnek fel informatikai kérdésekkel munkám során, hozzátartozik a mindennapi munkavégzésemhez a problémamegoldás és a hozzám fordulóknak bármilyen segítség nyújtása.

Új könyvek, irodalmi újdonságok; Teleházas ügyintézőként: ügyfélkapu, közműszolgáltatók

Gyakori a formátum átalakítás pdf-word-jpg viszonylatban. Canva plakátszerkesztő, felhő és pendrive/hdd adattárolás, pinterest fotók/sablonok és egyéb közösségi média...

Online térben osztom meg a könyvajánlókat, az eseményeket.

Ha valamilyen téren kérdéseim merülnek fel, vagy elakadok, akkor általában jobban kihasználom a mesterséges intelligenciát, és a google-t.

A Microsoft Office által kínált lehetőségek jelentős részét (Word, Excel, PowerPoint, Picture Manager, stb.) használok, valamint plakátok és meghívók szerkesztéséhez más képszerkesztő programokat (Pl.: Canva).

Közösségi médiában tájékoztatások, felhívások, értesítések. Gyerekek táboroztatásakor pld. többszörösen használjuk ezen lehetőségeket (pld. online játékok a számítógépen .) Jeles napokon kvízek.

A napi munkához hozzátartozik a közösségi oldalak vezetése, amiben hasznos és érdekes információkat tudok eljuttatni szélesebb körben az olvasóimhoz. Az információkeresésben is nagy segítségemre van a digitális tér adta lehetőség.
Pl. a könyvrendelések esetén a legújabb és a legkeresettebb könyvek megtalálására az online oldalak nagy segítség

Információ szerzésre használok. Olvasói kérdés esetén is több forrást hasonlítok össze, a valós információ gyűjtése végett az egyes weboldalakra vagy egyéb hírforrásokból származó információkat, híreket megszűröm.

Rendezvényekről készült fotók, beszámolók közzététele / közérdekű információk közzététele / kapcsolattartás / információkutatás

Közösségi médiában programok hirdetése, község lakóinak tájékoztatása programokról

Közösségszervezés, tájékoztatás, figyelemfelkeltés, edukáció.

Az elmúlt évekhez képest jelentősen többen válaszoltak záró kérdésünkre, kérésünkre, ami azt üzeni számunkra, hogy a szakmai nap kérdéskörei valóban felkeltették a résztvevők érdeklődését, esetleg kicsit meg is osztották őket. A közösségi média promótálásra, kommunikációra való használata egyre jelentősebb a településeken, amit nem csak az itt megadott válaszokból, de az oldalaik vizsgálatából is leszűrünk már. Támogatjuk és értékeljük az ilyen irányú törekvéseket.

Békés Vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer **2025**



51 kistelepülés



8 458 (fő) olvasó

**Az ellátott lakosság
12,75%-a.**



72 659 látogató

Könyvtárhasználatok:

115 009 alkalom



**54 163 db
kölsönzött
dokumentum**



db/fő/év: 6,4 db



**149
rendezvény**

**5 091
résztevő**



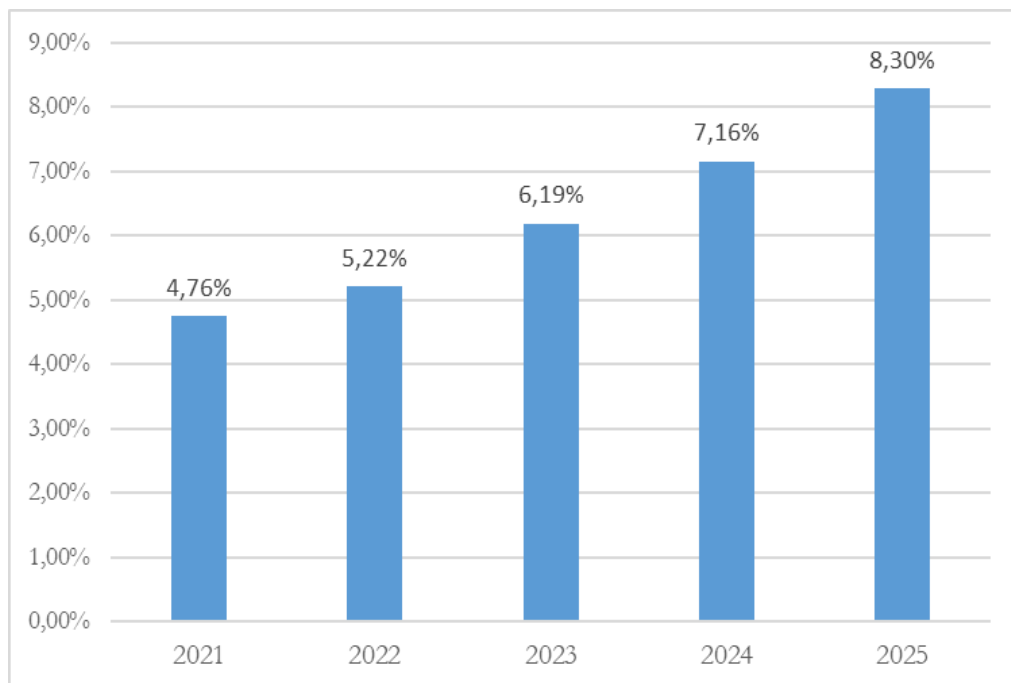
<http://kszr.bmk.hu/>

<https://www.facebook.com/kszr.bmk>

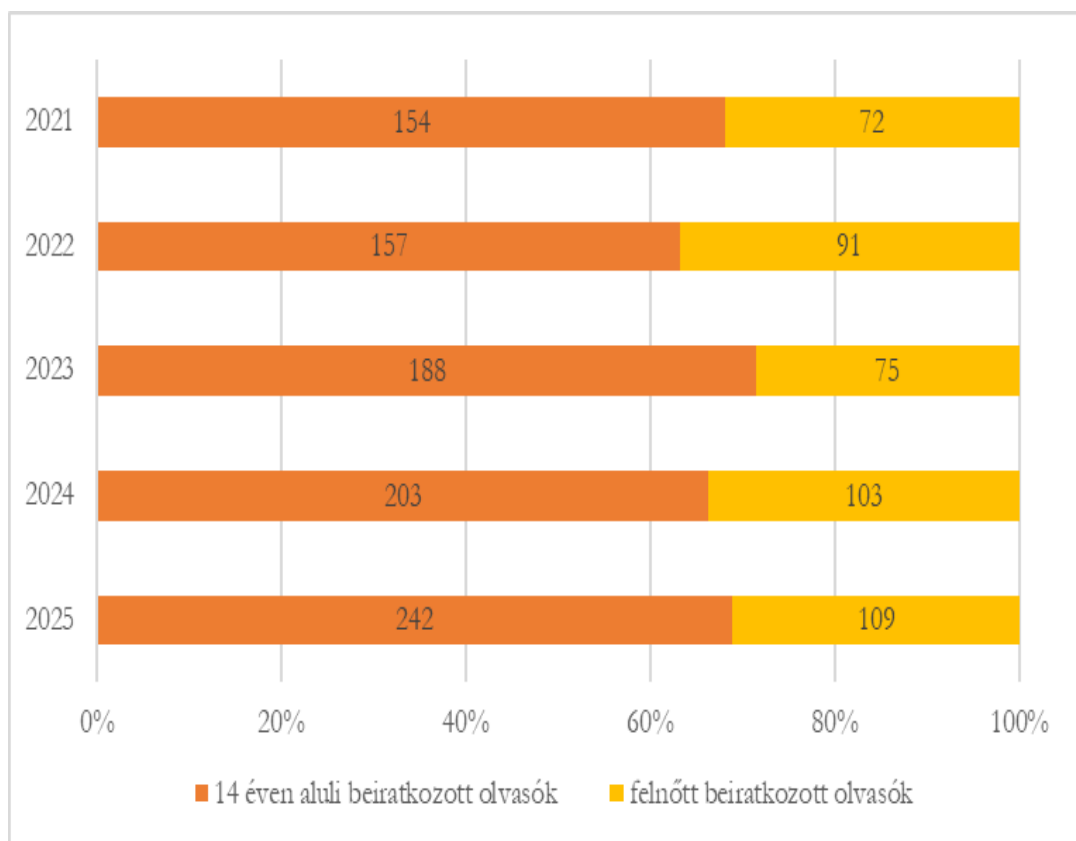
3. Elek

Könyvtárhasználat

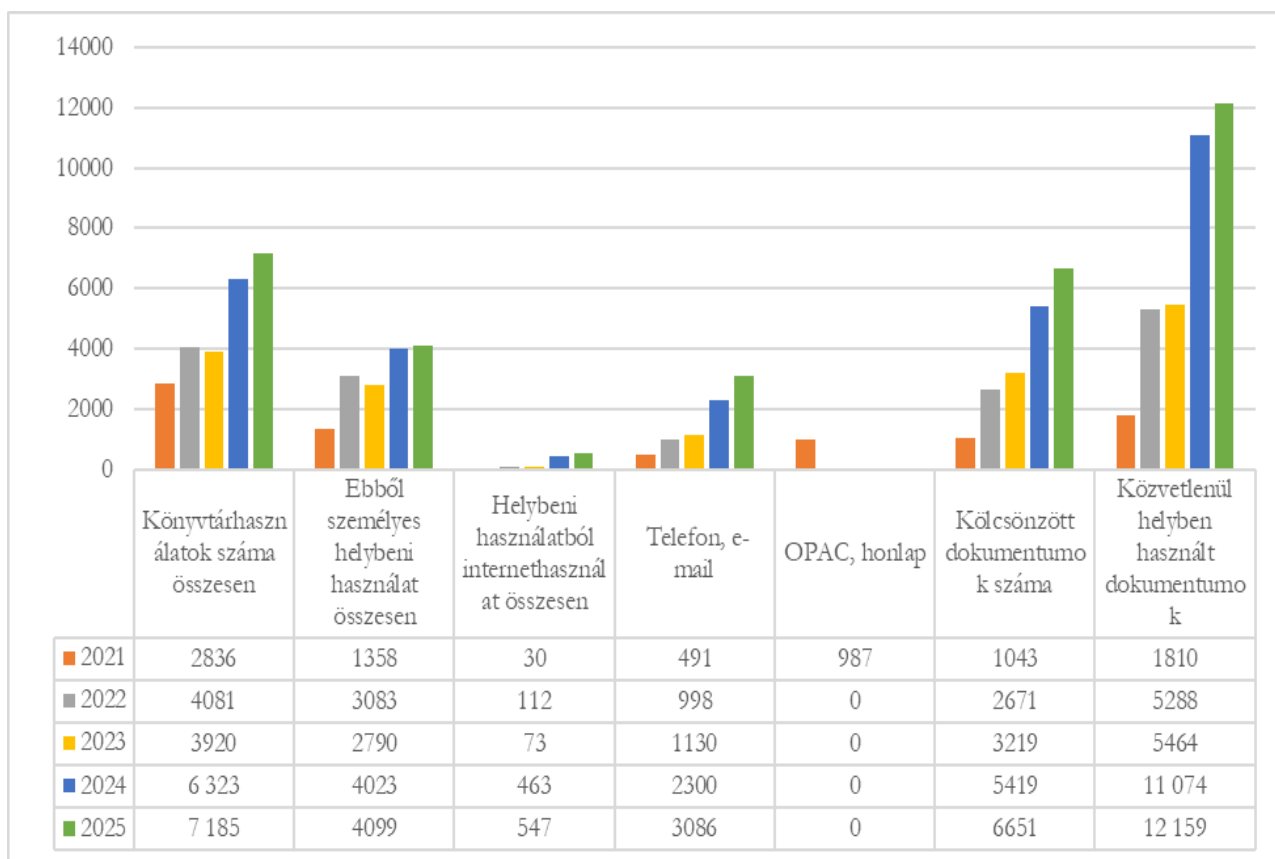
Beiratkozott olvasók %-os aránya a lakosság számához mérten (2021-2025):



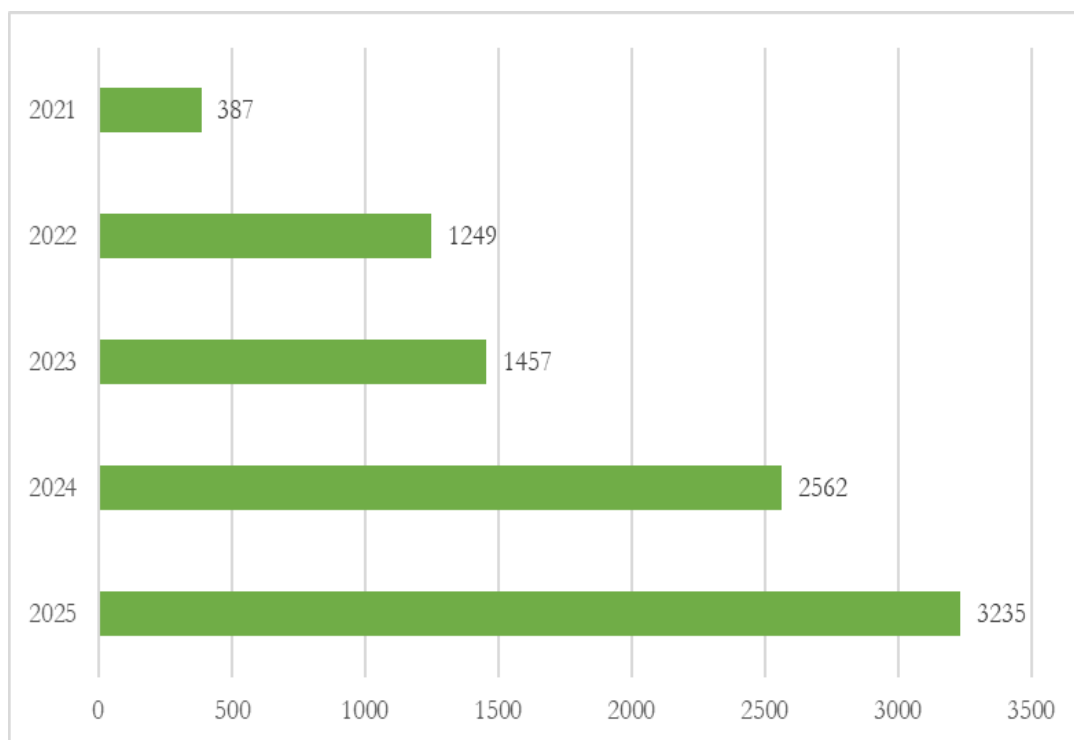
Beiratkozott olvasók száma (2021-2025):



Olvasók könyvtárhasználati adatai (2021-2025):



Kölcsönzött dokumentumok száma a 14 év alatti olvasók körében (2021-2025):



Állománygondozás

Állomány gyarapodása 2025-ben beszerzés módja szerint:

vétel	ajándék	csere	köteles- példány	egyéb	összesen (db)
99	0	0	0	0	99

Állomány gyarapodása 2025-ben dokumentumtípusonként:

könyv	időszaki	hanghordozó	mikrodok.	egyéb	összesen (db)
91	0	0	0	8	99

Állomány gyarapodása szakterületi megoszlás szerint, állományegységenként és összes értékben:

felnőtt szakirodalom, tudományágankénti megoszlása*											felnőtt szakirodalom összesen	felnőtt szépirodalom	gyermek és ifjúsági szakirodalom	gyermek és ifj. irodalom szépirodalom	mindösszesen / db	bekerült érték /Ft
0	1	2	3	5	6,004	7	8	908,91	92/99							
2	3	0	0	0	8	3	0	0	0	16	46	5	32	99	281 938	

*szakterületek:

0	általános művek
1	filozófia, pszichológia
2	vallás, teológia
3	társadalomtudományok
5	matematika és természettudományok
6,004	alkalmazott tudományok
7	művészet, szórakozás, sport
8	nyelv és irodalom
908,91	honismeret, földrajz
92/99	életrajz, történelem

Folyóiratok

2025-ben előfizetett újságok, folyóiratok (306 084 Ft értékben):

- Békés Megyei Hírlap
- Blikk Nők Otthon és Kert
- Blikk Nők
- Meglepetés

- Nők Lapja
- Story a Sztármagazin
- Buci-Maci
- Praktika
- Vidék Íze

2025-ben rendezvényekre fordított költségek: 220 000 Ft